

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

ОТГОВОРНИ ДНЕС. СИГУРНИ ЗА УТРЕ.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЕИК по БУЛСТАТ / ТРПЮЛНЦ									

Отчетна единица: .....
.....

Попълва се от приходната администрация

Териториална дирекция на НАП .....

ТСБ .....

Входящ № и дата

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА СПЕЦИАЛИЗИРАНИТЕ ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДПРИЯТИЯ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Данните в годишния отчет за дейността се попълват от всички специализирани инвестиционни предприятия: управляващи дружества и управляваните от тях колективни инвестиционни схеми (договорни фондове и инвестиционни дружества), акционерни дружества със специална инвестиционна цел, инвестиционни посредници, национални инвестиционни фондове и лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, които са получили разрешение за осъществяването на сделки, свързани с финансови инструменти, по реда на действащото законодателство, на основание чл. 20 от Закона за статистиката.

Представянето на годишния отчет за дейността е **задължително** съгласно Закона за статистиката, Националната статистическа програма за 2024 г. и Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО).

Неизпълнението на задълженията за попълване и представяне на годишния отчет за дейността се санкционира по чл. 52 от Закона за статистиката и чл. 276 от ЗКПО.

Данните за Вашето предприятие се ползват и защитават съгласно действащата нормативна уредба, като се гарантира тяхната конфиденциалност.

№	Наименование на формуляра	Стр.
1.	Справка за предприятието през 2023 година	
2.	Справка за местните единици за 2023 година	
3.	Справка за група предприятия през 2023 година	
4.	Баланс към 31.12. 2023 година	
5.	Отчет за доходите за 2023 година	
6.	Отчет за собствения капитал за 2023 година	
7.	Отчет за паричните потоци по прекия метод за 2023 година	
8.	Справка за нетекущите (дълготрайните) активи към 31.12. 2023 година	
9.	Справка за таксите и комисионните, начислени за 2023 година	
10.	Справка за заемите и начислените лихви по институционални сектори и подсектори през 2023 година	
11.	Справка за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи за 2023 година	
12.	Справка за данъците и таксите през 2023 година	
13.	Справка за начислените субсидии и инвестиционни помощи и извършените разходи за 2023 година	
14.	Справка за вземанията и задълженията, разпределени по институционални сектори към 31.12. 2023 година	
15.	Справка за притежаваните дългови ценни книжа и финансови деривати по институционални сектори към 31.12. 2023 година	
16.	Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за 2023 година	
17.	Справка за научноизследователската и развойна дейност (НИРД) през 2023 година	
18.	Справка за международната организация и преместването (сорсинг) на стопанските дейности по бизнес функции	

СПРАВКА ЗА ПРЕДПРИЯТИЕТО
ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

ЕИК по БУЛСТАТ / ТРРЮЛНЦ

I. Име и адрес на предприятието

Наименование на предприятието:	
<input type="text"/>	
Адрес за контакт (офис):	
Област	<input type="text"/>
Община	<input type="text"/>
Град/село	<input type="text"/>
Пощенски код	<input type="text"/>
Район *	<input type="text"/>
Код по ЕКАТТЕ	<input type="text"/>
Улица/ Булевард/ Ж. к./ Квартал/ Площад:	
<input type="text"/>	Номер <input type="text"/>
Друго <input type="text"/>	Вход <input type="text"/>
	Етаж <input type="text"/>
	Апартамент <input type="text"/>
	Пощенска кутия <input type="text"/>
Електронна поща	<input type="text"/>
Интернет страница	<input type="text"/>
Мобилен телефон	<input type="text"/>
Телефон **	<input type="text"/>

Забележка: Попълват се данните на предприятието, а не на счетоводното предприятие.

II. Място на извършване на дейността

На колко места, различни от адреса за контакт (офис), Вашето предприятие извършва дейност?	
Ако предприятието извършва дейност на поне два адреса (включително адреса за контакт (офис)), за всеки адрес, попълнете съответния брой приложения „Данни за местните единици“.	<input type="text"/>
Ако адресът на извършване на дейност съвпада с адреса за контакт (офис), в част II „Място на извършване на дейност“ не се попълва.	
Област	<input type="text"/>
Община	<input type="text"/>
Град/село	<input type="text"/>
Район *	<input type="text"/>
Поречие	<input type="text"/>
Код по ЕКАТТЕ	<input type="text"/>
Код на поречие	<input type="text"/>

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.

** Вписва се и кодът за национално избиране.

III. Собственост (пряко участие в собствеността) към 31.12.2023 година

Собствеността на предприятието е:	Относителен дял от капитала в %
Държавна	<input type="text"/>
Общинска	<input type="text"/>
Частна на местно лице	<input type="text"/>
Частна на чуждестранно лице	<input type="text"/>
Частна на неправителствена организация	<input type="text"/>
Общо	100.00

При попълването на **собствеността** да се имат предвид следните пояснения:

- Частна на местно лице - собственост на българско юридическо или физическо лице, включително и собственост на чуждестранно физическо лице, придобило статут на български гражданин по законоустановения ред;
  - Частна на чуждестранно лице - собственост на чуждестранно юридическо или физическо лице, което по смисъла на Закона за чужденците в Р България не е български гражданин;
- В случай на двойно гражданство, собственикът сам определя дали е български или чужд гражданин и в зависимост от това се определя формата на частна собственост.

IV. Местонамиране (държава) на крайния (ултимативния) чуждестранен собственик на предприятието

Държава			
Код на държавата (ISO)			

Попълва се държавата, в която е резидент ултимативния чуждестранен собственик (при предприятия група това е последното предприятие, осъществяващо контрол, което не е собственост на друго предприятие).

V. Икономическа дейност

№	Дейности, които е извършвало предприятието	Относителен дял на приходите от дейността през 2023 г. в %	Код по КИД-2008	Код по КИД-2025
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

В този раздел се посочват дейностите, извършвани от предприятието през 2023 година. За тяхното описание трябва да се използва Класификацията на икономическите дейности – КИД-2008, която е публикувана на интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg

VI. Вид на инвестиционното предприятие

№	Вид на инвестиционното предприятие	Отбележете със знак „X“ вида на инвестиционното предприятие
1.	Инвестиционен посредник	
2.	Инвестиционно дружество	
3.	Управляващо дружество	
4.	Договорен фонд	
5.	АДСИЦ - секюритизиращ в недвижими имоти	
6.	АДСИЦ - секюритизиращ във вземания	
7.	Национални инвестиционни фондове	
8.	Алтернативен инвестиционен фонд	
9.	Лице, управляващо алтернативни инвестиционни фондове	

VII. Фамилен бизнес

Фамилен бизнес ли е дейността на Вашето предприятие?

ДА

НЕ

Дейността на предприятието, независимо от големината му, е **фамилен бизнес**, когато е изпълнено едно от двете условия:

1. Мнозинството от дяловете, които дават право на вземане на решение, са притежание на физическото лице, създадо или придобило предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници и поне един представител на семейството или рода участва официално в управлението на предприятието.

2. Ако акции на предприятието се търгуват на борсата - физическото лице, създадо или придобило предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници, трябва да притежават (заедно) най-малко 25% от акциите, даващи право на глас и поне един представител на семейството или рода да участва официално в управлението на предприятието.

Пол на лицето, което управлява фамилия бизнес:

МЪЖ

ЖЕНА

VIII. Задължение за консолидиране

Вашето предприятие задължено ли е да съставя консолидиран финансов отчет?

ДА

НЕ

IX. Ако Вашето предприятие не е част от група предприятия (глава или член на група), притежава ли клонове (поделения, филиали) извън България?

ДА – моля, попълнете приложение „Справка за клоновете извън България“

НЕ

Справка за клоновете извън България

№	Наименование	Държава	Основна дейност*	Код по КИД-2008	Брой заети лица	Оборот хил. лв.	Разходи за персонала хил. лв.	Брутни инвестиции в дълготрайни материални активи хил. лв.
1	2	3	4	5	6	7	8	9

УКАЗАНИЯ КЪМ СПРАВКА ЗА КЛОНОВЕТЕ ИЗВЪН БЪЛГАРИЯ

Брой заети лица - посочва се средногодишният брой заети лица. Показателят включва всички лица, работещи на пълно или непълно работно време, включително сезонни и надомни работници, работещи собственици, наети по договор за управление и контрол, наети по извънтрудови правоотношения (граждански договори), които не работят при друг работодател и неплатените семейни работници. Не се включват лицата, отсъстващи за неограничено време, а също и тези, предоставени по договор от други предприятия. В случай, че не разполагате с данни за брой заети лица, посочете броя на наетите лица.

Оборот - стойността на всички приходи от продажби на собствена продукция, купени и продадени в същия вид стоки, предоставени услуги и продадени суровини и материали, които са фактурирани през отчетния период. Не се включват приходите от продажби на дълготрайни активи, приходите от финансиране и финансовите приходи. В стойността на оборота не се включват и начислените данъци от вида на данък върху добавената стойност (ДДС), които са за сметка на крайния потребител.

В случай, че основната икономическа дейност на предприятието в чужбина е от раздел 64 - Предоставяне на финансови услуги, без застраховане и допълнително пенсионно осигуряване, за оборот се посочва „Производствена стойност“.

Производствена стойност се изчислява като:

- Лихви за получаване и подобен приход
- дължими лихви и подобни такси,
- + комисионни за получаване,
- + доход от акции и други ценни книжа с променлив доход,
- + нетна печалба или нетна загуба от финансови операции,
- + други приходи от основна дейност.

В случай, че основната икономическа дейност на предприятието в чужбина е от раздел 65 - Застраховане, преизстраховане и допълнително пенсионно осигуряване, без група 65.3 - Допълнително пенсионно осигуряване, за оборот се посочват „Брутни записани премии“.

В случай, че основната икономическа дейност на предприятието в чужбина е от група 65.3 - Допълнително пенсионно осигуряване, за оборот се посочват „Общи пенсионни вноски“. Тук се включват получените пенсионни вноски в рамките на отчетния период - задължителни вноски, други редовни вноски, допълнителни доброволни вноски, входящи трансфери и други вноски.

Разходи за персонала - стойността на всички видове възнаграждения и осигуровки на наетите лица (включително задължителни и доброволни осигуровки) за сметка на работодателя, извършени през отчетния период.

Брутни инвестиции в дълготрайни материални активи - стойността на направените разходи за придобиване на ДМА през отчетния период, които включват фактически извършените разходи за изграждане на сгради и инженерни строителни съоръжения чрез възлагане и по стопански начин, за доставка на машини, съоръжения, оборудване и транспортни средства, за геоложки и хидроложки проучвания, за проучвателни и проектантски работи, обслужващи строителството и други разходи, свързани с придобиването на ДМА. В обема на разходите за придобиване на ДМА не се включват текущите разходи по поддържане на наличните ДМА.

Показателите оборот, разходи за персонала и брутни инвестиции в дълготрайни материални активи се попълват в хил. лв., като данните в чуждестранна валута се преизчисляват по средния за отчетната година валутен курс на БНБ за съответната чуждестранна валута.

* Посочва се дейността с най-голям относителен дял в нетните приходи от продажби през 2023 година. За описание на дейността се използва Класификацията на икономическите дейности – КИД-2008, която е публикувана на интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg

СПРАВКА ЗА МЕСТНИТЕ ЕДИНИЦИ ЗА 2023 ГОДИНА

ДАННИ ЗА МЕСТНАТА ЕДИНИЦА

Пореден номер

--	--	--	--

Наименование на местната единица:

Място на извършване на дейността:

Област Община Район * Град/село Код по ЕКАТТЕ Пощенски код Код на поречие

Улица/ Булевард/ Ж. к./ Квартал/ Площад:

Номер

Друго
Вход
Етаж Апартамент Пощенска кутия Електронна поща Мобилен телефон Телефон ** Вид дейност-
описание

Код (КИД-2008)

Код (КИД-2025)

Нетни приходи от продажби - хил. лева
Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение
Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол
Среден брой през годината на работещите собственици
Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател
Разходи за възнаграждения (вкл. сумите по граждански договори на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател) - хил. лева
Размер на направените инвестиции - хил. лева

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.

** Вписва се и кодът за национално избиране.

УКАЗАНИЯ КЪМ СПРАВКА ЗА МЕСТНИТЕ ЕДИНИЦИ ЗА 2023 ГОДИНА

Местни единици:

Съгласно определението на ЕВРОСТАТ, местна единица „МЕ“ е предприятие или част от предприятие, което извършва дейност на собствен адрес и с постоянен персонал (минимум един човек на непълнен работен ден).

„Наименование на МЕ“: Името на МЕ трябва да е уникално. То се образува като към името на предприятието се прибави населеното място, район, квартал или ж.к.. В случай, че има повече от една местна единица в един и същ район/квартал/ж.к. се добавя описание или пореден номер. Ако управлението на предприятието е на адрес, различен от този на описаните местни единици, създайте и местна единица на офиса, от който се извършва управлението. За такава местна единица името се формира като към името на предприятието се добави текста „- ОФИС“.

„Място на извършване на дейността“ е възможно най-детайлният адрес на местната единица, за който предприятието може да предостави данни (подробен адрес, населено място, община, област).

„Нетни приходи от продажби“ за местната единица – хил. лева. Сумата от нетните приходи от продажби в местните единици да е равна на код 15100 от „Отчет за приходите и разходите“.

„Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение“ за местната единица. Сумата от наетите лица в местните единици да е равна на код 1000, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ за предприятието.

„Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол“ за местната единица. Сумата от наетите лица по договор за управление и контрол в местните единици да е равна на код 1400, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ за предприятието.

„Среден брой през годината на работещите собственици“ за местната единица. Сумата от работещите собственици в местните единици да е равна на код 1600, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ за предприятието.

„Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател“ за местната единица. Сумата от наетите лица, които имат само извънтрудови правоотношения (граждански договор) и не работят при друг работодател в местните единици да е равна на код 1510, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ за предприятието.

„Разходи за възнаграждения (вкл. сумите по граждански договори на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател)“ за местната единица – хил. лева. Сумата от разходите за възнаграждения за всички въведени местни единици да бъде равна на сумата от разходите за възнаграждения на предприятието - код 10310, к.1 от „Отчет за приходите и разходите“ и гражданските договори на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател - код 31121, к.1 Раздел III от „Отчет за приходите и разходите“.

„Размер на направените инвестиции“ за местната единица - хил. лева. Сумата от размера на направените инвестиции във всички въведени местни единици да бъде равна на направените инвестиции общо за предприятието. Инвестициите на предприятието включват действително извършените разходи за придобиване на дълготрайни материални активи - код 4500, к.3 от „Справка за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи“.

„Правила за определяне на местна единица“

- За определяне на местна единица трябва да се идентифицира физическото географско местоположение, което се постига най-добре чрез пощенския адрес. Няколко физически местоположения на едно и също предприятие в рамките на едно и също населено място или в същия регион трябва да се третира като няколко местни единици на това предприятие.
- Възможно е местната единица да не се намира в населено място, и пощенски адрес да не съществува. В този случай, адреса на местната единица е пощенския код на най-близкото населено място, а пътната артерия (магистрала, шосе и т.н.) се използва за ориентир.
- Според дефиницията, в местните единици трябва да работят едно или повече лица (вкл. на непълно работно време). Въпреки това, в случай на сезонни дейности, помещенията без персонал в определен период от годината трябва да се разглеждат като местни единици.
- В случай на 2 различни местни единици, където се извършват сезонни дейности (една зимна в Пампорово и една лятна в Приморско) и наетите лица са едни и същи хора, следва да се направи средна стойност за всяка местна единица за дадения референтен период. Ако общия персонал на предприятието е 7 човека, и всички работят през зимния сезон на Пампорово, а след това пак всички работят през летния сезон на Приморско, то тогава предприятието следва да отчете например 3 наети на единия адрес и 4 на другия.
- Във всички други случаи, помещения и съоръжения, където не работят хора, (напр. подстанции) не трябва да се третират като отделна местна единица, а персоналят се включва в местните единици, от които те се управляват и контролират.
- **Аутсорсинг** - в случай на действителен аутсорсинг, т.е. когато предприятието-подизпълнител не се контролира от предприятието - възложител, има две възможности:
  1. Договорът за услуги е договор за определен дълъг срок (най-малко 2 години), който предвижда постоянно разпределение на служителите на подизпълнителя в помещения, предоставени на негово разположение. Това често се случва с ресторантите и столовете, които се възлагат по договор. В такъв случай се счита, че подизпълнителят има своя собствена местна единица в предоставените му помещения.
  2. Във втория случай, когато договърът е:
    - за неопределен период;
    - за период по-кратък от 2 години (вкл. подновяващ се);
    - или дълъг период, но не предвиждащ предоставяне на помещения от възложителя на подизпълнителя за извършване на дейността.В този случай фактическото място на извършване на дейността от страна служителите не е местна единица. Местна единица е мястото, от което предприятието на подизпълнителя извършва дейността си (например: офис) и служителите се причисляват към това място/адрес.
- **Търговски представители, пътуващи търговци, застрахователни агенти и други** - Ако за този тип работещи се счита, че са част от служителите на предприятието, въпреки че извършват дейността си отдалечено от установените помещения, те следва да бъдат причислявани към работната сила, наета от местната единица, организираща работата им. Подходът при служителите, работещи у дома е аналогичен.

**СПРАВКА ЗА ГРУПА ПРЕДПРИЯТИЯ
ПРЕЗ 2023 ГОДИНА**

ЕИК по БУЛСТАТ / ТРРЮЛНЦ

Обща информация за Групата от предприятия (ГП):

1.	Вашето предприятие част от ГП ли е? <i>(Моля, отбележете само един отговор! Виж Указанието за определение на ГП)</i>	
	• ДА , Глава на местна ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3 и Приложение 1)	1
	• ДА , Глава на Многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3, Приложение 1 и Приложение 2)	2
	• ДА , Предприятие, част от местна ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5)	3
	• ДА , Част от местно контролирана многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5)	4
	• ДА , Част от чуждо контролирана многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 2.2, 4 и 6)	5
	• НЕ (въпросникът приключватук)	0
2.	Идентификация на ГП <i>(Моля, впишете името на ГП, държавата на регистрация)</i>	
	2.1.1. Наименование на ГП (кирилица)	
	2.1.2. Наименование на ГП (латиница)	
	2.2. Държава на регистрация на ГП <i>(предприятие - майка)</i>	Име на държавата Код ISO
3.	Характеристики на ГП:	
	3.1. Основна дейност <i>(до втори знак по КИД-2008 – виж Раздел VI от ОПР)</i>	
	3.2. Допълнителна дейност <i>(до втори знак по КИД-2008 – виж Раздел VI от ОПР)</i>	
	3.3. Брой на предприятията в ГП <i>(без „Главата“ на ГП)</i>	
	3.4. Брой на заетите лица общо за ГП за 2023 г. <i>(виж указанията)</i>	
	3.5. Консолидиран оборот на ГП за 2023 г. в хил. лв. <i>(виж указанията)</i>	
4.	Идентификация на прекия собственик (юридическо лице): <i>(Моля, впишете Вашия пряк собственик с най-голям процент на притежание (може и по-малко от 50 % от собствения капитал, акции и др.))</i> Правна форма*	
	4.1.1. Наименование на собственика <i>(кирилица)</i>	
	4.1.2. Наименование на собственика <i>(латиница)</i>	
	4.2. Държава на собственика:	Име на държавата Код ISO
	4.3. ЕИК на собственика <i>(ако е българско юридическо лице)</i>	
	4.4. Процент на собствеността:	
5.	Идентификация на крайния (ултимативния) собственик <i>(ако е българско юридическо/ физическо лице)</i>	
	5.1. Наименование на ултимативния собственик на ГП <i>(кирилица)</i>	
	5.2. ЕИК на ултимативния собственик <i>(юридическо лице)</i>	
	5.3. ЕГН на ултимативния собственик <i>(физическо лице)</i>	
	Данни за контакт	
	5.4. Телефон**	
	5.5. Електронна поща	
	5.6. Интернет страница	
6.	Идентификация на крайния (ултимативния) собственик***: ☐ чуждо юридическо лице ☐ чуждо физическо лице Правна форма*	
	6.1. Наименование на ултимативния собственик <i>(кирилица)</i>	
	6.2. Наименование на ултимативния собственик <i>(латиница)</i>	
	6.3. Държава на регистрация на ултимативния собственик на ГП	Име на държавата Код ISO
	Данни за контакт	
	6.4. Телефон**	
6.5. Електронна поща		
	6.6. Интернет страница	

* Правна форма на чуждото юридическо лице.

** Вписва се и кодът за национално избиране/кодът на мобилния оператор.

*** Маркира се с X видът на собственика.

УКАЗАНИЯ КЪМ СПРАВКА ЗА ГРУПА ПРЕДПРИЯТИЯ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Въпросникът има за цел да се открият сложни и големи предприятия, извършващи икономическа дейност на територията на Република България и формиращи статистически единици от вид „Група предприятия“ по смисъла на:

- 1) Регламент на Съвета (ЕЕС) № 696/93 за изследване и анализ на статистически единици от производствената система на Общността;
- 2) Регламент (ЕС) 2019/2152 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 година за европейската бизнес статистика и за отмяна на 10 правни акта в областта на бизнес статистиката;
- 3) Европейско законодателство за малките и средни предприятия (Регламент № 96/280/ЕС);
- 4) Директива (2001/34/ЕО) относно допускането на ценни книжа до официална регистрация на фондова борса и относно информацията, която подлежи на публикуване;
- 5) Втора директива на Съвета (89/646/ЕЕС) за координиране на законите, регламентите и административните постановления, отнасящи се до кредитните институции;
- 6) Закон за счетоводството на Р България.

Под статистическа единица от вид „Група предприятия“ се разбира група от две и повече юридически лица (предприятия), свързани помежду си с правни (юридически) и/или финансови връзки, контролирани от т.н. „Глава на групата или предприятие-майка“. Предприятието-майка е местно или чуждестранно юридическо лице, което не е контролирано директно или индиректно от друго юридическо лице. Групата предприятия се състои от Предприятие-майка и филиали (дъщерни компании).

1. Типове групи предприятия:

1.1. Многонационални - Група предприятия с поне две предприятия, намиращи се в различни страни:

- Част от ГП, намираща се на територията на Република България, управлявана и контролирана от **чуждестранно** юридическо или физическо лице;

- Част от ГП, намираща се на територията на Република България, управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице;

- Част от ГП, намираща се извън територията на Република България, управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице;

1.2. Местна – Група предприятия, съставена от две и повече правни единици (юридически лица), които са местни (извършват икономическа дейност на територията на Р България), управлявана и контролирана от местно юридическо или физическо лице.

2. Идентификация на ГП

При верига от свързани предприятия за определяне на ултимативния български или чуждестранен собственик се прилага правилото за „Последното предприятие, осъществяващо контрол“. Съгласно него, при наличие на свързани предприятия, при които дадено/и предприятие/я в Република България е/са собствено на чуждестранно или българско предприятие от страна X, което от своя страна е собствено на друго предприятие от страна Y, в този случай ултимативен собственик е последното предприятие от страна Y. То не е собствено на друго чуждестранно юридическо или физическо лице и осъществява непряк контрол върху предприятието, което извършва икономическа дейност на територията на Република България.

В този раздел се попълва и държавата, в която е резидент ултимативния (чуждестранен или български) собственик (юридическо или физическо лице) на предприятието, който контролира пряко или косвено повече от половината от акциите с право на глас или повече от половината от дяловете в капитала на предприятието (ГП).

3. Характеристики на ГП:

3.1. Основна дейност (до втори знак по КИД-2008) - виж Раздел VI от Отчета за приходите и разходите

- Тук се посочва дейността, която формира най-голям дял на приходите от продажби/услуги/финансови операции/лихви и т.н. в зависимост от вида на дейностите на предприятията в групата.

3.2. Допълнителна дейност (до втори знак по КИД-2008) - виж Раздел VI от Отчета за приходите и разходите

- Допълнителна е дейността, която е отделна от основната дейност и произвежда продукти или услуги в т.ч. и за трети лица. Резултатите от допълнителната дейност са винаги допълнителни продукти или услуги на тези, получени от основната дейност.

3.3. Брой на предприятията, включени в ГП, независимо дали са български или чужди правни единици („Главата“ на ГП не се включва).

4. Идентификация на прекия собственик:

При верига от свързани предприятия за определяне на прекия местен или чуждестранен собственик се прилага правилото за най-голям или равен процент собствено на друго юридическо лице.

5. ЧЛЕНОВЕ НА ГП:

Приложение 1 се попълва при отговор „1“ или „2“ на Въпрос 1 („Вашето предприятие част от ГП ли е?“) от справката за ГП. Понятието „контрол“ отразява отношенията между „Правната единица - Предприятие-майка“ и „Правната единица - член от групата“. Контролът между юридическите лица е сложно понятие от икономическа гледна точка. Оперативните правила за изграждане на връзки между правни единици в рамките на ГП трябва да се обосновават на наблюдавания критерий: „доказателство за контрол“. Поради което достатъчно е поне един от следните случаи да бъде наличен, с цел определяне връзката на пряк или непряк контрол между две юридически (правни) единици:

1) юридическо лице, пряко притежава повече от 50 % от право на глас на друго юридическо лице (пряк контрол);

2) юридическо лице непряко притежава повече от 50 % от право на глас на друго юридическо лице, чрез дъщерни предприятия (непряк контрол);

3) наличие на специално законодателно постановление или наредба, което дава право на правителството да определя корпоративната политика или да назначава директорите на юридическото лице (правна единица);

4) юридическо лице, което изцяло консолидира отчетите на друго юридическо лице и няма друга правна единица, която да консолидира същото юридическо лице (контрол по силата на пълна консолидация);

5) административни източници, събиращи декларации в изпълнение на специфични закони, данъчни или други изисквания за регулиране на пазара, в които е представена информация, дали дадено юридическо лице контролира едно или повече юридически лица, дори ако то притежава 50 и по-малко процента от правото си на глас (ефективен миноритарен контрол) и никое друго юридическо лице не притежава повече.

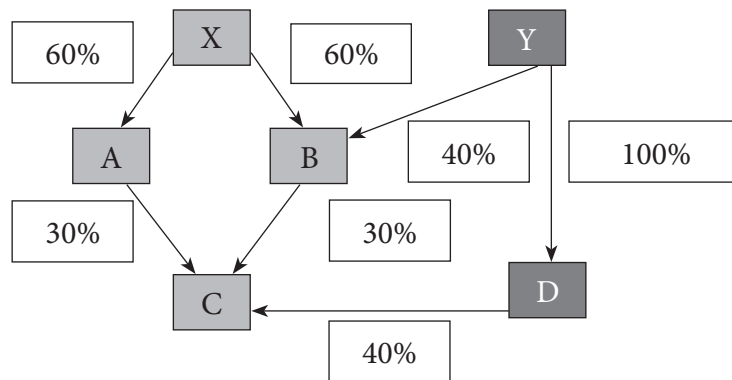
Забележка:

Възможно е, два случая (например 1 и 4) да се прилагат едновременно. Като се има предвид правилото, че една правна единица не може да се контролира от две други правни единици, де факто трябва да бъде избрана контролираща правна единица. Случай 4, може да се разглежда с по-малка тежест от случай 1, защото може да има ситуации на консолидация с по-малко от 50% собствено и ситуации без консолидация с над 50% участие в собствеността.

Пример за определяне на „Контрол“ между единици:

Фирма X притежава 60% от A и B, а A и B притежават по 30% от собствеността на C, което означава че X непряко контролира C. Въпреки че притежава непряко $(60\% * 30\%) + (60\% * 30\%) = 36\%$ от акционерния капитал на C, X контролира фирмата C чрез своите две дъщерни дружества A и B, чрез комбиниране на правото си на глас в C, което е $(30\% + 30\%) = 60\%$. От друга страна фирма Y притежава 40% от B и 100% от фирма D, а D притежава 40% от C. Или Y притежава $(40\% * 30\%) + (100\% * 40\%) = 52\%$ от собствеността на C, но няма да има сила да я контролира, защото притежава само 40% от правото на глас в C. С други думи, правото на глас на фирма X е в резултат от връзките между X->A->C и X->B->C и се натрупват при определяне на действителния контрол (този контрол често се нарича „кумулятивен контрол“) – Фигура 1.

В Приложение 1 - в колона „Вид контрол“ се отбелязва с X съответния вид - пряк (директен) в колона 6, непряк (индиректен) в колона 7. В колона 8 се вписва процентът на собствено/контрол.

При отговор „2“ на въпрос 1 („Вашето предприятие част от ГП ли е?“) от справка за ГП се попълва Приложение 2 за предприятията в чужбина, за които се посочват основна икономическа дейност по КИД-2008, брой заети лица, оборот, разходи за персонала и брутни инвестиции в дълготрайни материални активи (част от форма СПБ-13 за структурата и дейността на чуждестранните предприятия, контролирани от български предприятия, попълвана в БНБ до 2014 г.).

Брой заети лица - посочва се средногодишният брой заети лица. Показателят включва всички лица, работещи на пълно или непълно работно време, включително сезонни и надомни работници, работещи собственици, наети по договор за управление и контрол, наети по извънтрудови правоотношения (граждански договори), които не работят при друг работодател и неплатените семейни работници. Не се включват лицата, отсъстващи за неограничено време, а също и тези, предоставени по договор от други предприятия. В случай, че не разполагате с данни за брой заети лица, посочете броя на наетите лица.

Оборот - стойността на всички приходи от продажби на собствена продукция, купени и продадени в същия вид стоки, предоставени услуги и продадени суровини и материали, които са фактурирани през отчетния период. Не се включват приходите от продажби на дълготрайни активи, приходите от финансираня и финансовите приходи. В стойността на оборота не се включват и начислените данъци от вида на данък върху добавената стойност (ДДС), които са за сметка на крайния потребител.

В случай, че основната икономическа дейност на предприятието в чужбина е от раздел 64 - Предоставяне на финансови услуги, без застраховане и допълнително пенсионно осигуряване, за оборот се посочва „Производствена стойност“.

Производствена стойност се изчислява като:

- Лихви за получаване и подобен приход
  - дължими лихви и подобни такси,
  - + комисионни за получаване,
  - + доход от акции и други ценни книжа с променлив доход,
  - + нетна печалба или нетна загуба от финансови операции,
  - + други приходи от основна дейност.

В случай, че основната икономическа дейност на предприятието в чужбина е от раздел 65 - Застраховане, презастраховане и допълнително пенсионно осигуряване, без група 65.3 - Допълнително пенсионно осигуряване, за оборот се посочват „Брутни записани премии“.

В случай, че основната икономическа дейност на предприятието в чужбина е от група 65.3 - Допълнително пенсионно осигуряване, за оборот се посочват „Общи пенсионни вноски“. Тук се включват получените пенсионни вноски в рамките на отчетния период - задължителни вноски, други редовни вноски, допълнителни доброволни вноски, входящи трансфери и други вноски.

Разходи за персонала - стойността на всички видове възнаграждения и осигуровки на наетите лица (включително задължителни и доброволни осигуровки) за сметка на работодателя, извършени през отчетния период.

Брутни инвестиции в дълготрайни материални активи - стойността на направените разходи за придобиване на ДМА през отчетния период, които включват фактически извършените разходи за изграждане на сгради и инженерни строителни съоръжения чрез възлагане и по стопански начин, за доставка и монтаж на ДМА, за закупуване на машини, съоръжения, оборудване и транспортни средства, за геоложки и хидроложки проучвания, за проучвателни и проектантски работи, обслужващи строителството и други разходи, свързани с придобиването на ДМА. В обема на разходите за придобиване на ДМА не се включват текущите разходи по поддържане на наличните ДМА.

Показателите оборот, разходи за персонала и брутни инвестиции в дълготрайни материални активи се попълват в хил. лв., като данните в чуждестранна валута се преизчисляват по средния за отчетната година валутен курс на БНБ за съответната чуждестранна валута.

Справка за предприятията в чужбина

1 Наименование	2 Държава на регистрация	3 Основна дейност*	4 Код по КИД-2008	5 Брой заети лица	6 Оборот хил. лв.	7 Разходи за персонала хил. лв.	8 Брутни инвестиции в дълготрайни материални активи хил. лв.

*Посочва се дейността с най-голям относителен дял в нетните приходи от продажби през 2023 година. За описание на дейността се използва Класификацията на икономическите дейности – КИД-2008, която е публикувана на интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg

Агрегирана класификация на икономическите дейности на ниво раздел (КИД-2008)

Код	Наименование
01	Растениевъдство, животновъдство и лов; спомагателни дейности
02	Горско стопанство
03	Рибно стопанство
05	Добив на въглища
06	Добив на нефт и природен газ
07	Добив на метални руди
08	Добив на неметални материали и суровини
09	Спомагателни дейности в добива
10	Производство на хранителни продукти
11	Производство на напитки
12	Производство на тютюневи изделия
13	Производство на текстил и изделия от текстил, без облекло
14	Производство на облекло
15	Обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм
16	Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене
17	Производство на хартия, картон и изделия от хартия и картон
18	Печатна дейност и възпроизвеждане на записани носители
19	Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти
20	Производство на химични продукти
21	Производство на лекарствени вещества и продукти
22	Производство на изделия от каучук и пластмаси
23	Производство на изделия от други неметални минерални суровини
24	Производство на основни метали
25	Производство на метални изделия, без машини и оборудване
26	Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти
27	Производство на електрически съоръжения
28	Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение
29	Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета
30	Производство на превозни средства, без автомобили
31	Производство на мебели
32	Производство, неклассифицирано другаде
33	Ремонт и инсталиране на машини и оборудване
35	Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива
36	Събиране, пречистване и доставяне на води
37	Събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води
38	Събиране и обезвреждане на отпадъци; рециклиране на материали
39	Възстановяване и други услуги по управление на отпадъци
41	Строителство на сгради
42	Строителство на съоръжения
43	Специализирани строителни дейности
45	Търговия на едро и дребно с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт
46	Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети
47	Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети
49	Сухопътен транспорт
50	Воден транспорт
51	Въздушен транспорт
52	Складиране на товари и спомагателни дейности в транспорта

Код	Наименование
53	Пощенски и куриерски дейности
55	Хотелиерство
56	Ресторантьорство
58	Издателска дейност
59	Производство на филми и телевизионни предавания, звукозаписване и издаване на музика
60	Радио- и телевизионна дейност
61	Далекосъобщения
62	Дейности в областта на информационните технологии
63	Информационни услуги
64	Предоставяне на финансови услуги, без застраховане и допълнително пенсионно осигуряване
65	Застраховане, презастраховане и допълнително пенсионно осигуряване
66	Спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането
68	Операции с недвижими имоти
69	Юридически и счетоводни дейности
70	Дейност на централни офиси; консултантски дейности в областта на управлението
71	Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи
72	Научноизследователска и развойна дейност
73	Рекламна дейност и проучване на пазари
74	Други професионални дейности
75	Ветеринарномедицинска дейност
77	Даване под наем и оперативен лизинг
78	Дейности по наемане и предоставяне на работна сила
79	Туристическа агентска и операторска дейност; други дейности, свързани с пътувания и резервации
80	Дейности по охрана и разследване
81	Дейности по обслужване на сгради и озеленяване
82	Административни офис дейности и друго спомагателно обслужване на стопанската дейност
84	Държавно управление
85	Образование
86	Хуманно здравеопазване
87	Медико-социални грижи с настаняване
88	Социална работа без настаняване
90	Артистична и творческа дейност
91	Други дейности в областта на културата
92	Организиране на хазартни игри
93	Спортни и други дейности, свързани с развлечения и отдих
94	Дейности на организации с нестопанска цел
95	Ремонт на компютърна техника, на лични и домакински вещи
96	Други персонални услуги
97	Дейности на домакинства като работодатели на домашен персонал
98	Недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление
99	Дейности на екстериториални организации и служби

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТРРЮЛНЦ

БАЛАНС КЪМ 31.12.2023 ГОДИНА

АКТИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Нетекущи активи			
I. Нетекущи финансови активи			
Капиталови ценни книжа	62110		
в това число:			
Контролно участие	62111		
Значително участие	62112		
Дългови ценни книжа	62120		
Държавни ценни книжа	62121		
Облигации	62122		
Други	62123		
Инвестиционни имоти	62130		
Активи (инвестиционни имоти) с право на ползване по оперативен лизинг	62135		
Вземания от свързани предприятия	62140		
Вземания по заеми	62150		
Компенсаторни инструменти	62160		
Дялове на колективни инвестиционни схеми	62170		
Други	62180		
Общо за група I	62100		
II. Нетекущи нефинансови активи			
Дълготрайни материални активи	62210		
Активи (ДМА) с право на ползване по оперативен лизинг	62230		
Дълготрайни нематериални активи	62220		
Активи (ДНМА) с право на ползване по оперативен лизинг	62240		
Търговска репутация	62250		
Общо за група II	62200		
Общо за раздел А	62000		
Б. Текущи активи			
I. Парични средства			
Парични средства в каса	63110		
в т.ч. левова равностойност на чуждестранната валута	63111		
Парични средства в разплащателна сметка	63120		
в т.ч. левова равностойност на чуждестранната валута	63121		
Блокирани парични средства	63130		
в т.ч. левова равностойност на чуждестранната валута	63131		
Банкови депозити	63150		
в т.ч. левова равностойност на чуждестранната валута	63151		
Други парични средства	63140		
в т.ч. левова равностойност на чуждестранната валута	63141		
Общо за група I	63100		

АКТИВ

Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
II. Търговски инвестиции			
Капиталови ценни книжа	63210		
Дългови ценни книжа	63220		
Държавни ценни книжа	63221		
Облигации	63222		
Други	63223		
Компенсаторни инструменти	63230		
Деривати	63240		
Дялове на колективни инвестиционни схеми	63250		
Финансови инструменти по репо-сделки	63270		
Други	63260		
Общо за група II	63200		
III. Нефинансови активи			
Материални запаси	63310		
Вземания	63320		
в т.ч. от свързани предприятия	63321		
Общо за група III	63300		
IV. Разходи за бъдещи периоди	63400		
Общо за раздел Б	63000		
В. Получени чужди активи			
I. Финансови инструменти на клиенти			
Акции	64110		
Компенсаторни инструменти	64120		
Дялове на колективни инвестиционни схеми	64130		
Дългови ценни книжа	64150		
Други	64140		
Общо за група I	64100		
II. Парични средства на клиенти			
Парични средства в каса	64210		
в т.ч. легова равностойност на чуждестранната валута	64211		
Парични средства в разплащателна сметка	64220		
в т.ч. легова равностойност на чуждестранната валута	64221		
Общо за група II	64200		
Общо за раздел В	64000		
Сума на актива (А+Б+В)	64500		
Г. Условни активи	64600		

ПАСИВ

Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Собствен капитал			
I. Основен капитал			
Записан капитал	65110		
Акционерен капитал	65111		
Акции котиран на финансовите пазари	65115		
Акции некотирани на финансовите пазари	65116		
Други видове основен капитал	65112		
Изкупени собствени акции (-)	65140		
Невнесен капитал	65120		
Общо за група I	65100		
II. Резерви			
Премийни резерви при емитиране на акции	65210		
Резерв от последващи оценки на активите и пасивите	65220		
Целеви резерви	65230		
Общи	65231		
Специални	65232		
Други	65233		
Общо за група II	65200		
III. Финансов резултат			
От предходни години	65410		
Неразпределена печалба	65411		
Непокрита загуба	65412		
Текуща печалба (загуба)	65430		
Текуща печалба (загуба)	65420		
Авансово разпределена текуща печалба	65421		
Общо за група III	65400		
Общо за раздел А	65000		
Б. Нетекущи пасиви			
I. Нетекущи задължения			
Задължения към свързани предприятия	66110		
Задължения към финансови предприятия	66120		
в т. ч. към банки	66121		
Задължения по договори за оперативен лизинг	66170		
Задължения по търговски заеми	66130		
Задължения по получени аванси	66140		
Отсрочени данъци	66150		
Други нетекущи задължения	66160		
Общо за група I	66100		
Общо за раздел Б	66000		

ПАСИВ

Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
В. Текущи пасиви			
I. Текущи задължения			
Задължения към свързани предприятия	67105		
Задължения, свързани с дивиденди	67110		
Задължения в ценни книжа	67115		
Задължения към финансови предприятия	67120		
в т. ч. към банки	67121		
Задължения по договори за оперативен лизинг	67170		
Задължения към доставчици	67125		
Задължения по търговски заеми	67130		
в т. ч. по лизинг	67131		
Задължения по получени аванси	67135		
Задължения към персонала	67140		
Данъчни задължения	67145		
Задължения към осигурителни предприятия	67150		
Задължения по репо-сделки	67160		
Други	67155		
Общо за група I	67100		
II. Задължения по получени чужди активи			
Задължения по финансови инструменти на клиенти	67210		
Задължения по парични средства на клиенти	67220		
Други	67230		
Общо за група II	67200		
Общо за раздел В	67000		
Г. Приходи за бъдещи периоди	68000		
Сума на пасива (А+Б+В+Г)	68500		
Д. Условни пасиви	68600		

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТРРЮЛНЦ

ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ ЗА 2023 ГОДИНА

Наименование на разходите a	Код на реда б	Сума - хил. лв.	
		текуща година 1	предходна година 2
А. Разходи за дейността			
I. Финансови разходи			
Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	69111		
Отрицателни разлики от операции с финансови активи	69112		
Разходи за лихви	69113		
в т.ч. разходи за лихви по оперативен лизинг (само за предприятията, прилагачи МСС)	69115		
Други разходи по финансови операции	69114		
Общо за група I	69110		
II. Нефинансови разходи			
Разходи за материални запаси	69121		
Разходи за външни услуги	69122		
в т.ч. плащания на агенции за набиране на персонал	69128		
Разходи за амортизации	69123		
в т.ч. разходи за амортизация на активи с право на ползване по оперативен лизинг (само за предприятията, прилагачи МСС)	69127		
Разходи за заплати и други възнаграждения	69124		
Разходи за социално и пенсионно осигуряване	69126		
Други разходи	69125		
в т.ч. разходи за командировки	69129		
Общо за група II	69120		
Общо за раздел А (I + II)	69100		
Б. Печалба от обичайната дейност	69200		
В. Общо разходи (I+II)	69300		
Г. Печалба преди облагане с данъци	69400		
III. Разходи за данъци			
Корпоративни данъци	69411		
Други	69412		
Общо за група III	69410		
Д. Нетна печалба (Г - III)	69450		
Всичко (Общо разходи + III + Д)	69490		

Наименование на приходите a	Код на реда б	Сума - хил. лв.	
		текуща година 1	предходна година 2
А. Приходи от дейността			
I. Финансови приходи			
Приходи от дивиденди	69511		
Положителни разлики от операции с финансови активи	69512		
в т.ч. от последваща оценка	69519		
Положителни разлики от промяна на валутни курсове	69513		
Приходи от лихви	69514		
Други	69515		
Общо за група I	69510		
II. Нефинансови приходи	69520		
Общо за раздел А (I + II)	69500		
Б. Загуба от дейността	69600		
В. Общо приходи (I+II)	69700		
Г. Загуба преди облагане с данъци	69800		
Д. Нетна загуба (Г + III)	69850		
Всичко (Общо приходи + Д)	69890		

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица:.....
 .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТРРЮЛНЦ
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ ЗА 2023 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Основен капитал	Резерви						Натрупа на печалба/загуба		Преоценки	Общо собствен капитал
			Премии от емисии (премиен резерв)	Резерв от последващи оценки	общи	Целеви резерви специални	други	Печалба	Загуба			
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Салдо в началото на отчетния период	62610											
Промени в счетоводната политика	62620											
Грешки	62630											
Салдо след промени в счетоводната политика и грешки	62640											
Изменение за сметка на собствениците	62650											
Емитиране	62651											
Обратно изкупуване	62652											
Нетна печалба/загуба за периода	62660											
Разпределение на печалбата	62670											
Дивиденди	62671											
Други	62672											
Покриване на загуба	62680											
Последващи оценки на дълготрайни материални и нематериални активи	62690											
Увеличение	62691											
Намаление	62692											
Последващи оценки на финансови активи и инструменти	62710											
Увеличение	62711											
Намаление	62712											
Други изменения в собствения капитал	62720											
Салдо към края на отчетния период	62730											
Промени от преводи на годишни финансови отчети на предприятията в чужбина	62740											
Промени от преизчисляване на финансови отчети при сверхинфлация	62750											
Собствен капитал към края на отчетния период	62760											

Дата: _____

Ръководител: _____

Съставител: _____

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

Лице за контакт: _____

(име, презиме, фамилия)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТРРЮЛНЦ

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ПО ПРЕКИЯ МЕТОД ЗА 2023 ГОДИНА

(Хил. левове)

Наименование на паричните потоци	Код на реда	Текущ период			Предходен период		
		постъпления	плащания	нетен поток	постъпления	плащания	нетен поток
а	б	1	2	3	4	5	6
А. Парични потоци от специализирана инвестиционна дейност							
I. Парични потоци от собствена инвестиционна дейност							
Парични потоци, свързани с текущи финансови активи	62311						
Парични потоци, свързани с нетекущи финансови активи	62312						
Лихви, комисионни и други подобни	62313						
Получени дивиденди	62314						
Положителни и отрицателни валутни курсови разлики	62315						
Други парични потоци от инвестиционна дейност	62316						
Общо за група I	62310						
II. Парични потоци от възложена инвестиционна дейност							
Парични потоци, свързани с ценни книжа на клиенти	62321						
Парични потоци, свързани с парични средства на клиенти	62322						
Други парични средства от възложена инвестиционна дейност	62323						
Общо за група II	62320						
Общо за раздел А	62300						
Б. Парични потоци от неспециализирана инвестиционна дейност							
Парични потоци, свързани с търговски контрагенти	62410						
Парични потоци, свързани с нетекущи активи	62420						
Лихви, комисионни и други подобни	62430						
Парични потоци, свързани с възнаграждения	62440						
Положителни и отрицателни валутни курсови разлики	62450						
Плащания при разпределения на печалби	62460						
Платени и възстановени данъци върху печалба	62470						
Други парични потоци от неспециализирана инвестиционна дейност	62480						
Общо за раздел Б	62400						
В. Парични потоци от финансова дейност							
Емитиране, продажба и обратно изкупуване на акции или дялове	62510						
Парични потоци, свързани с получени заеми	62520						
в т.ч. лихви	62521						
Лихви, комисионни, дивиденди и други	62530						
Положителни и отрицателни валутни курсови разлики	62540						
Други парични потоци от финансова дейност	62550						
Общо за раздел В	62500						
Г. Изменение на паричните средства през периода (А + Б + В)	62600						
Д. Парични средства в началото на периода	62700	х	х		х	х	
Е. Парични средства в края на периода	62800	х	х		х	х	
в т.ч. по безсрочни депозити	62810	х	х		х	х	

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Раздел III. Дългосрочни финансови активи

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Отчетна стойност				Последваща оценка					
		в началото на периода	Постъпили		в края на периода (1+2-3)	увеличение	намаление				
			Общо	Постъпили чрез покупка, бартер, безвъзмездно, апортни вноски, финансов лизинг, произведени и задържани за собствено използване от производителите, основен ремонт				Излезли			
		1	2	2а	2б	3	3а	3б	4	5	6
a	6	1	2	2а	2б	3	3а	3б	4	5	6
Инвестиционни имоти	0570										
Земя	0571										
Сгради	0572										

*В колона 2 б „поради извънредни и други събития“ се включват други изменения в обема на активите, като: Конфискация без изплащане на компенсация; Промени в класификацията на активите; Други изменения в обема, неклассифицирани другаде.

** В колона 3 б „поради извънредни и други събития“ се включват други изменения в обема на активите, като: Загуби поради катастрофални събития; Конфискация без изплащане на компенсация; Промени в класификацията на активите; Други изменения в обема, неклассифицирани другаде.

Дата:

Ръководител:

Съставител:

Лице за контакт:

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТРРЮЛНЦ

СПРАВКА ЗА ТАКСИТЕ И КОМИСИОННИТЕ, НАЧИСЛЕНИ ЗА 2023 ГОДИНА
(справката се попълва задължително от предприятия, които имат
основна икономическа дейност 64, 65, 66 или 70.10 по КИД-2008)

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Текуща година	Предходна година
A	Б	1	2
Приходи от такси и комисионни	2800		
Резидентен сектор	2810		
Нефинансови предприятия	2811		
Финансови предприятия	2812		
Държавно управление	2813		
Домакинства	2814		
Нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)	2815		
Нерезидентен сектор (Останал свят)	2820		
Нефинансови предприятия	2821		
Финансови предприятия	2822		
Държавно управление	2823		
Домакинства	2824		
Нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)	2825		

Декларирам, че през 2023 г. не съм получавал приходи над 500 лв. от такси и комисионни

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

Дата:

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ КЪМ СПРАВКА ЗА ТАКСИТЕ И КОМИСИОННИТЕ, НАЧИСЛЕНИ ЗА 2023 ГОДИНА

В „Справка за таксите и комисионните, начислени за 2023 година“ се посочват всички такси и комисионни съгласно дейността и индивидуалните договори, сключени от предприятието, независимо дали са посочени в други справки в годишния отчет. В справката е необходимо да бъдат попълвани данните за текущата и за предходната година. **Данните се попълват в хиляди левове.**

ДЕФИНИЦИИ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИТЕ СЕКТОРИ

Резидентен сектор

Резидентните единици са институционални единици, чиито център на икономически интерес е на територията на страната. „Център на основен икономически интерес“ означава, че съществува място в рамките на икономическата територия на дадена държава, където дадена единица извършва икономически дейности и операции в значителен мащаб за неограничен или за ограничен, но дълъг период от време (една година или повече). Собствеността върху земя и сгради в пределите на икономическата територия се счита за достатъчно основание собственикът да има център на основен икономически интерес в тази държава.

Сектор „Нефинансови предприятия“

Сектор „Нефинансови предприятия“ се състои от институционални единици, които са независими юридически лица и пазарни производители и чиято основна дейност е производството на стоки и нефинансови услуги. Сектор „Нефинансови предприятия“ включва също и нефинансови квазикорпорации.

Сектор „Финансови предприятия“

Сектор „Финансови предприятия“ се състои от институционални единици, които са независими юридически лица и пазарни производители и чиято основна дейност е предоставянето на финансови услуги. Тези институционални единици обхващат всички корпоративни предприятия и квазикорпорации, които се занимават главно с:

- финансово посредничество (финансови посредници);
- спомагателни финансови дейности (финансови спомагателни организации).

Включват се и институционалните единици, които предоставят финансови услуги, когато повечето от активите или пасивите им не се търгуват на свободните пазари.

Сектор „Държавно управление“

В сектор „Държавно управление“ се включват всички институционални единици, които са други непазарни производители. Продуктът им е предназначен за индивидуално и колективно потребление и главно е финансиран от задължителни плащания, направени от единиците, принадлежащи на другите сектори и/или всички институционални единици основно са ангажирани в преразпределение на националния доход и богатство.

Сектор „Домакинства“

Сектор „Домакинства“ включва лица или групи от лица като потребители и производители на стоки предимно за собствена крайна употреба; еднолични търговци, водещи едностранни счетоводни записвания с до 10 наети лица.

Сектор „Нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)“

Сектор „Организации с нестопанска цел, обслужващи домакинствата“ се състои от институции и отделни юридически лица, които обслужват домакинствата. Секторът включва: синдикати, политически партии, фондации, сдружения, църковни и религиозни общества, читалища и други.

Нерезидентен сектор (Останал свят)

Сектор „Останал свят“ се състои от всички нерезидентни институционални единици, ангажирани с операции с резидентни единици или имащи други икономически връзки с резидентни единици.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТРРЮЛНЦ

СПРАВКА ЗА ЗАЕМИТЕ И НАЧИСЛЕНИТЕ ЛИХВИ ПО ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ И ПОДСЕКТОРИ
ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

(Хил. левове)

Институционални сектори и подсектори	Код на реда	Предоставени заеми			Дължими заеми		
		Към 31.12.2022 г.	Към 31.12.2023 г.	Начислени приходи от лихви за отчетния период	Към 31.12.2022 г.	Към 31.12.2023 г.	Начислени разходи за лихви за отчетния период
а	б	1	2	3	4	5	6
Общо - резидентен и нерезидентен сектор	200000						
Резидентен сектор	210000						
Нефинансови предприятия	210110						
Финансови предприятия	210120						
Депозитни институции, без централната банка (Търговски банки)	210121						
Фондове на паричния пазар (ФПП)	210122						
Инвестиционни фондове, различни от тези на паричния пазар	210123						
Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове	210124						
Финансови спомагателни организации	210125						
Каптивни финансови институции и заемодатели	210126						
Застрахователни (осигурителни) дружества (ЗД)	210127						
Пенсионни фондове (ПФ)	210128						
Държавно управление	210130						
Централно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	210131						
Местно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	210132						
Социалноосигурителни фондове	210133						
Домакинства	210140						
Нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)	210150						
Нерезидентен сектор (Останал свят)	220000						
Държави членки, институции и органи на Европейския съюз	221000						
Еврозона	221100						
Нефинансови предприятия	221110						
Финансови предприятия	221120						
Депозитни институции, без централната банка (Търговски банки)	221121						
Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове	221122						
Държавно управление	221130						
Централно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	221131						
Местно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	221132						
Социалноосигурителни фондове	221133						

Институционални сектори и подсектори	Код на реда	Предоставени заеми			Дължими заеми		
		Към 31.12.2022 г.	Към 31.12.2023 г.	Начислени приходи от лихви за отчетния период	Към 31.12.2022 г.	Към 31.12.2023 г.	Начислени разходи за лихви за отчетния период
а	б	1	2	3	4	5	6
Домакинства	221140						
Нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)	221150						
Страни от ЕС, извън Евророната	221200						
Нефинансови предприятия	221210						
Финансови предприятия	221220						
Депозитни институции, без централната банка (Търговски банки)	221221						
Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове	221222						
Държавно управление	221230						
Централно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	221231						
Местно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	221232						
Социалноосигурителни фондове	221233						
Домакинства	221240						
Нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)	221250						
Държави, които не са членки на ЕС и нерезидентни международни организации в Европейския съюз	222000						
Нефинансови предприятия	222110						
Финансови предприятия	222120						
Депозитни институции, без централната банка (Търговски банки)	222121						
Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове	222122						
Държавно управление	222130						
Централно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	222131						
Местно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	222132						
Социалноосигурителни фондове	222133						
Домакинства	222140						
Нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)	222150						

Декларирам, че нямам предоставени заеми

Декларирам, че нямам дължими заеми

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ КЪМ СПРАВКА ЗА ЗАЕМИТЕ И НАЧИСЛЕНИТЕ ЛИХВИ ПО ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ И ПОДСЕКТОРИ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Справката се попълва от всички единици.

Съдържанието на информацията се отнася за наличностите на предоставените заеми (кол. 1 и 2) към края на отчетния период, начислените за отчетния период приходи от лихви (кол. 3), наличностите за дължими заеми (кол. 4 и 5) към края на отчетния период и начислените за отчетния период разходи за лихви (кол. 6). **Данните се попълват в стойност - хиляди левове.**

ДЕФИНИЦИИ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИТЕ СЕКТОРИ И ПОДСЕКТОРИ

Резидентен сектор

Резидентните единици са институционални единици, чиито център на икономически интерес е на територията на страната. „Център на основен икономически интерес“ означава, че съществува място в рамките на икономическата територия на дадена държава, където дадена единица извършва икономически дейности и операции в значителен мащаб за неограничен или за ограничен, но дълъг период от време (една година или повече). Собствеността върху земя и сгради в пределите на икономическата територия се счита за достатъчно основание собственикът да има център на основен икономически интерес в тази държава.

Сектор „Нефинансови предприятия“

Сектор „Нефинансови предприятия“ се състои от институционални единици, които са независими юридически лица и пазарни производители и чиято основна дейност е производството на стоки и нефинансови услуги. Сектор „Нефинансови предприятия“ включва също и нефинансови квазикорпорации.

Сектор „Финансови предприятия“

Сектор „Финансови предприятия“ се състои от институционални единици, които са независими юридически лица и пазарни производители и чиято основна дейност е предоставянето на финансови услуги. Тези институционални единици обхващат всички корпоративни предприятия и квазикорпорации, които се занимават главно с:

- финансово посредничество (финансови посредници);
- спомагателни финансови дейности (финансови спомагателни организации).

Включват се и институционалните единици, които предоставят финансови услуги, когато повечето от активите или пасивите им не се търгуват на свободните пазари.

Централна банка

Подсекторът включва Българската народна банка, чиято основна функция е емитиране на парични средства, поддържане вътрешната и външната стабилност на националната парична единица и управление на международните резерви на страната.

Депозитни институции, без централната банка (Търговски банки)

Подсекторът включва всички финансови предприятия, които са основно ангажирани с финансово посредничество и чието задължение е да получават депозити и/или близки заместители на депозити от други институционални единици, различни от парично-финансови предприятия, както и да дават заеми и/или да инвестират в ценни книжа за своя собствена сметка. Този подсектор включва всички търговски банки.

Фондове на паричния пазар (ФПП)

В подсектор „Фондове на паричния пазар“ се класифицират следните финансови посредници: инвестиционни фондове, включително инвестиционни тръстове, дялови тръстове и други колективни инвестиционни схеми, чиито акции или дялови единици са близки заместители на депозитите.

Инвестиционни фондове, различни от тези на паричния пазар

Инвестиционните фондове, различни от тези на паричния пазар, включват инвестиционни тръстове, дялови тръстове и други колективни инвестиционни схеми, чиито акции или дялови единици не се смятат за близки заместители на депозитите.

Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове

Подсектор „Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове“ се състои от всички финансови предприятия и квазикорпорации, които са основно ангажирани с финансово посредничество, като натрупват пасиви във форма, различна от валута, депозити или дялове в инвестиционни фондове, или са във връзка със застрахователни, пенсионни и стандартни гаранционни схеми от институционалните единици. Подсектор „Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове“ е допълнително разделен на подсектори, състоящи се от финансови предприятия за секюритизация, посредници на ценни книжа и деривати, финансови предприятия, занимаващи се с кредитиране и специализирани финансови предприятия.

Финансови спомагателни организации

Подсектор „Финансови спомагателни организации“ се състои от всички финансови предприятия и квазикорпорации, които са основно ангажирани с дейности, тясно свързани с финансовото посредничество, но които сами по себе си не са финансови посредници.

Каптивни финансови институции и заемодатели

Подсектор „Каптивни финансови институции и заемодатели“ се състои от всички финансови предприятия и квазикорпорации, които не са ангажирани нито с финансово посредничество, нито с предоставяне на спомагателни финансови услуги, и по-голямата част от чиито активи или пасиви не се търгуват на свободните пазари.

Застрахователни (осигурителни) дружества (ЗД)

Подсектор „Застрахователни (осигурителни) дружества“ се състои от всички финансови предприятия и квазикорпорации, които са основно ангажирани с финансово посредничество като следствие от обединяване на рискове, главно под формата на пряко застраховане или презастраховане.

Пенсионни фондове (ПФ)

Подсектор „Пенсионни фондове“ се състои от всички финансови предприятия и квазикорпорации, които са основно ангажирани с финансово посредничество като следствие от обединяване на социалните рискове и потребности на осигурените лица (социално осигуряване). Пенсионните фондове, като социалноосигурителни схеми, осигуряват доходи при пенсиониране, а също и плащания при смърт и инвалидност.

Сектор „Държавно управление“

В сектор „Държавно управление“ се включват всички институционални единици, които са други непазарни производители. Продуктът им е предназначен за индивидуално и колективно потребление и главно е финансиран от задължителни плащания, направени от единиците, принадлежащи на другите сектори и/или всички институционални единици основно са ангажирани в преразпределение на националния доход и богатство.

Централно държавно управление

Централно държавно управление включва: Народно събрание, министерства, включително Министерски съвет като независима единица, агенции, които са независими юридически лица, Българска академия на науките и други автономни изследователски и научни институции, Българска национална телевизия и Българско национално радио.

Местно държавно управление

Местно държавно управление включва всички общини като единици на публичната администрация.

Социалноосигурителни фондове

Социалноосигурителните фондове включват институционални единици, които управляват социалноосигурителни схеми - Национален осигурителен институт, Национална здравноосигурителна каса, Учителски пенсионен фонд.

Сектор „Домакинства“

Сектор „Домакинства“ включва лица или групи от лица като потребители и производители на стоки предимно за собствена крайна употреба; еднолични търговци, водещи едностранни счетоводни записвания с до 10 наети лица.

Сектор „Нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)“

Сектор „Организации с нестопанска цел, обслужващи домакинствата“ се състои от институции и отделни юридически лица, които обслужват домакинствата. Секторът включва: синдикати, политически партии, фондации, сдружения, църковни и религиозни общества, читалища и други.

Нерезидентен сектор (Останал свят)

Сектор „Останал свят“ се състои от всички нерезидентни институционални единици, ангажирани с операции с резидентни единици или имащи други икономически връзки с резидентни единици.

Европейски съюз

Други страни и международни организации

Отчетна единица:.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТРРЮЛНЦ

СПРАВКА ЗА РАЗХОДИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ ЗА 2023 ГОДИНА
(не се включват разходите за активи с право на ползване по оперативен лизинг - за предприятията, прилагащи МСС)

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Дълготрайни материални активи в процес на изграждане към 01.01.2023 г. (незавършено строителство)	Продадени дълготрайни материални активи в процес на изграждане през 2023 г.	Разходи за придобиване на ДМА през текущата година чрез строителство и закупуване		Придобити ДМА през текущата година чрез строителство и закупуване	Дълготрайни материални активи в процес на изграждане към 31.12.2023 г. (незавършено строителство)	
				общо	в т.ч. за употребявани ДМА		общо	в т.ч. увеличение или намаление от преоценка
а	6	1	2	3	4	5	6	7
Общо (4510+4520+4530+4540+4550)	4500							
Земя	4510	x	x		x		x	x
Сгради, строителни съоръжения и конструкции (4521+4522+4523)	4520							
Жилищни сгради	4521							
Нежилищни сгради	4522							
Строителни съоръжения и конструкции	4523							
Машини, производствено оборудване и апаратура	4530							
Транспортни средства	4540							
Други разходи	4550							

Раздел А. Въведени в действие нежилищни сгради, строителни съоръжения и конструкции през 2023 г. /включени в стойността на придобитите ДМА кодове 4522 и 4523 от колона 5, намалени със стойността на употребяваните ДМА от колона 4/

(Хил. левове)

Наименование на обекта	Код на реда	Стойност на обекта
Нежилищни сгради (4611+4612+4613)	4610	1
Производствени сгради	4611	
Търговски сгради	4612	
Други видове нежилищни сгради	4613	
Строителни съоръжения и конструкции (4621+4622+4623)	4620	
Транспортна инфраструктура	4621	
Тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии	4622	
Други видове инженерно-строителни съоръжения	4623	

Дата:

Ръководител:
Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ КЪМ СПРАВКА ЗА РАЗХОДИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ ЗА 2023 ГОДИНА

Формулярът се попълва от всички предприятия, които през 2023 г. са извършили разходи за придобиване или са придобили дълготрайни материални активи чрез действително извършени разходи за строителство и закупуване - нефинансови предприятия, съставлящи баланс; предприятия с нестопанска цел; застрахователи; специализирани инвестиционни предприятия; пенсионноосигурителни дружества; бюджетни предприятия - първостепенни разпоредители на бюджетни средства (министерства, ведомства, организации и общини) и централни офиси на банките. Бюджетните предприятия, когато имат извършени разходи само за една дейност в едно населено място, попълват един отчет, а когато разходите са за различни дейности или на различни населени места въвеждат обобщен отчет и детайлни отчети за всеки вид дейност и/или населено място (сумата от детайлните отчети трябва да е равна на общите разходи за придобиване на ДМА от обобщения отчет). Централните офиси на банките подават един отчет.

Дълготрайни материални активи /ДМА/, за които не са направени разходи от инвеститора, а са получени от дарения, не са обект на наблюдение с този формуляр.

Формулярът съдържа информация за направените разходи за придобиване на ДМА и придобитите ДМА през отчетната година и стойността на дълготрайните материални активи в процес на изграждане в началото и в края на същата (незавършено строителство), (салдото по сметка 613). Източник на информацията по тези показатели са счетоводните записвания на предприятието.

Увеличението **или намалението (със знак „-“)** от извършена преоценка **само** на дълготрайните материални активи в процес на изграждане към 31.12.2023 г. (незавършено строителство) се посочва в колона 7.

По редове се предоставя информация за структурата на разходите и придобитите ДМА по видове: земя; сгради и строителни съоръжения и конструкции; машини, производствено оборудване и апаратура; транспортни средства и други разходи.

В раздел А „Въведени в действие нежилищни сгради, строителни съоръжения и конструкции през 2023 г.“ се посочват данни за стойността на въведените през отчетната година нежилищни сгради и строителни съоръжения чрез ново строителство, разширение и основен ремонт.

Нежилищни сгради – на код 4610 се посочва общата стойност на нежилищните сгради.

На код 4611 - **производствени сгради** се посочва стойността на сгради, предназначени за производството на промишлена продукция, в които се извършват производствени, монтажни и складови операции (заводи, производствени корпуси, промишлени цехове и работилници), резервоари, силози и складове.

На код 4612 - **търговски сгради** се посочва стойността на сгради за търговия на едро и дребно, панаирни палати, зали за провеждане на търгове и изложбени зали, бензиностанции и др.

На код 4613 - **други видове нежилищни сгради** се посочва стойността на всички останали видове нежилищни сгради, непосочени по-горе - административни сгради; сгради за краткосрочно пребиваване (хотели и други сгради за краткосрочно пребиваване); сгради за обслужване на транспорта и съобщенията (гари, аерогари, телефонни централи, гаражи); учебни сгради и сгради за научни изследвания; медицински (здравни) сгради, сгради за културни обществени забавления, музеи и библиотеки, спортни сгради и други нежилищни сгради (селскостопански сгради, сгради с култово и религиозно предназначение, недвижими паметници на културата и други сгради, неклассифицирани другаде).

Строителни съоръжения и конструкции - на код 4620 се посочва общата стойност на строителните съоръжения и конструкции.

На код 4621 - **транспортна инфраструктура** се посочва стойността на въведените в експлоатация пътни съоръжения, свързани с транспортната инфраструктура (пътища - пътна и улична мрежа, магистрални и градски релсови пътища, самолетни писти, мостове и тунели); хидротехнически съоръжения (пристанища и водни пътища, язовири, хидромелиоративни съоръжения за напоителни и отводнителни системи).

На код 4622 - **тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии** се посочва стойността на магистрални тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии (магистрални нефто- и газопроводи, магистрални водопроводи, магистрални далекосъобщителни линии, магистрални електропроводи); локални тръбопроводи и кабелни мрежи (локална газопроводна мрежа, локална водопроводна и топлофикационна мрежа, локална канализационна мрежа, локална електрическа и далекосъобщителна мрежа).

На код 4623 - **други видове инженерно-строителни съоръжения** се посочва стойността на всички останали строителни съоръжения, непосочени по-горе (съоръжения за спорт и развлечение, спортни терени и други строителни съоръжения, неклассифицирани другаде).

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТРРЮЛНЦ

**СПРАВКА
ЗА ДАНЪЦИТЕ И ТАКСИТЕ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА**

ВАЖНО: Данните се попълват в левове - цели числа, без ДДС и лихви

(Левове – цели числа)

Показатели	Код на реда	Начислени суми	Платени суми
а	б	1	2
Данъци и такси за превозни средства, платени в България			
Такса при регистрация на пътни превозни средства	8461		
Данък върху превозните средства	8462		
в т. ч. данък върху корабите, вписани в регистрите на българските пристанища и въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Р България за гражданските въздухоплавателни средства	8469		
Пътна такса (винетка, тол) - закупени в България	8464		
Данък върху нетния тонаж на корабите по Закона за корпоративното подоходно облагане	8465		
Такси за замърсяване на околната среда, платени в България			
За замърсяване на водите (Тарифата за таксите, Закон за водите)	8472		
Продуктова такса (Закон за управление на отпадъците)	8473		
Такса за битови отпадъци (Закон за местните данъци и такси)	8474		
Такси за ползване на ресурси, платени в България			
По Закона за защитените територии (без лечебни растения)	8475		
Ползване на водни ресурси - за водоземане (Тарифа за таксите)	8481		
Ползване на воден обект за наносни отложения от повърхностните води (Тарифа за таксите)	8486		
Добив на кариерни материали	8482		
За горите (без лечебни растения)	8483		
По Закона за лечебните растения	8476		
Лечебни растения по Закона за горите и Закона за защитените територии	8484		
За стопански риболов (Закон за рибарство и аквакултури)	8485		
Други данъци и такси, платени в България			
Данък върху представителните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8491		
Данък върху социалните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8492		
Данък върху недвижимите имоти по Закона за местните данъци и такси	8493		
Данък върху разходите в натура, свързани с предоставени за лично ползване активи и/или с използване на персонал по Закона за корпоративното подоходно облагане	8494		
Текущи данъци върху дохода, имуществото и други, платени към чужбина	8495		

Декларирам, че през 2023 г. не съм плащал такса за битови отпадъци

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(телефон)

УКАЗАНИЯ КЪМ СПРАВКА ЗА ДАНЪЦИТЕ И ТАКСИТЕ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Справката се попълва от всички юридически лица (вкл. компании, осъществяващи финансов лизинг), които имат плащания за данъци и такси. Съгласно Регламент на ЕК 691/2011 относно Европейските икономически сметки за околната среда данъците и таксите с код на реда от 8461 до 8485 се отнасят за околната среда. Съгласно Регламент на ЕК 549/2013 относно Европейската система от национални и регионални сметки в Европейския съюз код на реда от 8491 до 8495 се отнасят за други данъци и такси. Данъците и таксите са изброени в справката, както и в настоящите указания. Попълват се съответните суми начислени и платени през отчетната година, независимо за коя година се отнасят, в ЛЕВОБЕ. Не се включват ДДС и начислените лихви.

Данъци и такси, свързани с притежаването и използването на превозни средства, платени в България

Такса при регистрация на превозните средства - плащания за издаване и подмяна на документи за право на движение на пътни превозни средства, вкл. и за табели с регистрационен номер. Заплащат се еднократно при регистрацията на превозните средства.

Данък върху превозните средства – годишен данък съгласно Закона за местните данъци и такси. Освен за пътни превозни средства, данък се плаща за корабите, вписани в регистрите на българските пристанища, както и за въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Република България.

Пътна такса (винетка, тол) – закупени в България – включва заплатена електронна винетка (e-Винетка) за ползване на платената пътна мрежа в България за различни типове превозни средства (лек автомобил, каравана и ремарке). Тук се включва и Тол такса, която се заплаща за преминаване по платената пътна мрежа в Република България от пътни превозни средства над 3.5 т, предназначени за превоз на товари и от пътни превозни средства, предназначени за превоз на пътници, с повече от 8 места за сядане, без мястото на водача.

Такси за замърсяване на околната среда, платени в България

Определянето на видовете такси и размера им следва спецификата на законите за околната среда, която обуславя голямото им разнообразие.

Закон за водите - плащат се такси за замърсяване, съгласно Тарифата за водоземане, за ползване на воден обект и за замърсяване. **Не се включват** сумите за услуги по отвеждане и пречистване на отпадъчни води (ВиК, пречиствателни станции).

Закон за управление на отпадъците – плаща се или продуктова такса в ПУДООС, или лицензионно възнаграждение за организации по оползотворяване на отпадъци. Таксата се плаща от лица, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. **Не се включват** отчисленията (по чл. 60 от ЗУО) при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране.

Такса за битови отпадъци се заплаща годишно към общините, съгласно Закона за местните данъци и такси.

Такси за ползване на ресурси, платени в България

Закон за защитените територии - плащания за разрешителни за ползване на дървесина, разрешителни за събиране с търговски цели на гъби и диворастящи плодове.

За водни ресурси - включва такси за 1) водоземане, 2) за ползване на воден обект за изземване на наносни отложения от повърхностни води, съгласно Тарифата за таксите. **Не се включват** платените суми за услуги по доставка на вода (ВиК, Напоителни системи и други).

Такси за добив на кариерни материали – заплащат се от физически или юридически лица, които добиват кариерни материали. Таксите се определят на база brutния добив отделно за всеки вид материал.

За горите - суми, които Държавните горски предприятия по чл. 163 от Закона за горите начисляват за формиране на фонд „Инвестиции в горите“ съгласно чл. 179, ал. 1 от Закона за горите.

Закон за лечебните растения - сумите, които се събират съгласно чл. 24 и чл. 25 от Закона за лечебните растения. Таксите се определят съгласно Тарифата за таксите, които се заплащат за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти – държавна собственост.

Лечебни растения по Закона за горите и Закона за защитените територии – сумите, които се заплащат за лечебни растения, извън списъка на лечебните растения по Закона за лечебните растения, с право на добив от горските територии, предоставени за управление на държавните предприятия или общинска собственост, както и от защитените територии.

Други данъци и такси, платени в България

Други данъци върху производството се състоят от всички данъци, с които предприятията се облагат в резултат на участието им в производствената дейност, независимо от количеството или стойността на произвежданите или продаваните стоки и услуги. Другите данъци върху производството могат да бъдат дължими върху земята, дълготрайните активи или работната сила, наета в производствения процес, или върху някои дейности или операции.

С данък върху разходите се облагат следните документално обосновани разходи (съгл. чл. 204 от ЗКПО) :

- представителните разходи, свързани с дейността; допълнителни разходи на народните представители (съгл. чл. 217а от ЗКПО);
- социалните разходи, предоставени в натура на работници и служители и лица, наети по договор за управление и контрол (наети лица); социалните разходи, предоставени в натура включват и разходите за вноски (премии) за допълнително доброволно осигуряване, за доброволно здравно осигуряване и за застраховки „Живот“; разходите за ваучери за храна.

С данък върху недвижимите имоти се облагат разположените на територията на страната сгради и поземлени имоти в строителните граници на населените места и селищните образувания, както и поземлените имоти извън тях (съгл. чл.10 от Закон за местни данъци и такси).

Данъчната основа за определяне на данъка върху разходите в натура, свързани с предоставени за лично ползване активи и/или с използване на персонал по Закона за корпоративното подоходно облагане - съгласно чл. 215 а, във връзка с чл. 204, ал.1, т. 4 е сумата на разходите в натура, свързани със собствени, наети и/или предоставени за ползване активи, предоставени за лично ползване и/или свързани с използване на персонал, за календарната година.

Текущи данъци върху дохода, имуществото и други, платени към чужбина

Текущи данъци върху дохода, имуществото и други в чужбина покриват всички задължителни безвъзмездни плащания, в брой или в натура, налагани периодично от сектор „Останал свят“ върху дохода и имуществото на институционалните единици.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТРРЮЛНЦ

**СПРАВКА
ЗА НАЧИСЛЕНИТЕ СУБСИДИИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ПОМОЩИ И ИЗВЪРШЕНИТЕ РАЗХОДИ ЗА 2023 ГОДИНА**

Показатели	Код на реда	Сума - хил. лв.
а	б	1
Начислени субсидии	2500	
Субсидии върху продуктите	2510	
в това число:		
- от сектор „Държавно управление“	2511	
- от Европейския съюз*	2512	
Субсидии върху производството	2520	
в това число:		
- от сектор „Държавно управление“	2521	
- от Европейския съюз*	2522	
Начислени инвестиционни помощи	2600	
в т.ч. от Европейския съюз*	2610	
Извършени общо разходи, подлежащи на финансиране със субсидии	2700	
в т.ч. от Европейския съюз*	2710	

* По програми, администрирани от Националния фонд към МФ, Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“ и други програми на Европейския съюз.

Дата:

Ръководител:
Съставител:
(име, презиме, фамилия)
Лице за контакт:
(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

**УКАЗАНИЯ КЪМ СПРАВКА ЗА НАЧИСЛЕНИТЕ СУБСИДИИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ПОМОЩИ И
ИЗВЪРШЕНИТЕ РАЗХОДИ ЗА 2023 ГОДИНА**

Субсидиите са текущи безвъзмездни плащания, които сектор „Държавно управление“ или институциите на Европейския съюз извършват към резидентни производители.

„Субсидии върху продукти“ са субсидии, платими за единица произведена или внесена стока или услуга.

Сумата на субсидиите върху продукти може да се определи по следните начини:

- конкретна парична сума за количествена единица стока или услуга;
- определен процент от цената за единица;
- разликата между конкретна целева цена и платената от купувача пазарна цена.

„Субсидии върху производството“ се състоят от субсидии, с изключение на субсидиите върху продуктите, които резидентните производствени единици могат да получават поради това, че извършват производствена дейност. За своята непазарна продукция непазарните производители могат да получават други субсидии върху производството само ако тези плащания от сектор „Държавно управление“ зависят от общи разпоредби, приложими както за пазарните, така и за непазарните производители.

Примерите за други субсидии върху производство включват:

- субсидии за работна заплата или работна сила като субсидии, платими за общите разходи за работна заплата или общата работна сила, или за наемането на работа на определени категории лица, като лица с физически увреждания или такива, които са били безработни продължително време, или за разходите по схеми за обучение, организирани или финансирани от предприятията;
- субсидии за намаляване на замърсяването: те се състоят от текущи субсидии, предназначени да покрият някои или всички разходи по допълнителното преработване, предприето за намаляване или предотвратяване на отделянето на замърсители в околната среда;
- субсидии за лихвени облекчения в полза на резидентни производствени единици, дори когато са предназначени за насърчаване на капиталобразуването. Когато дадена субсидия е предназначена да финансира както погасяването на дълга, така и плащането на лихвата по него, и когато не е възможно тя да бъде разпределена по двата елемента, цялата субсидия се разглежда като инвестиционна субсидия. Субсидиите за лихвени облекчения са текущи трансфери, предназначени за облекчаване на оперативните разходи на производителите. Те се разглеждат в сметките като субсидии за ползвателите се от тях производители дори когато разликата в лихвата се плаща пряко от държавното управление на предоставящата заема кредитна институция;
- компенсиране над нивото на ДДС, произтичащо от системата на пропорционално данъчно облагане, често срещана например в селското стопанство.

Инвестиционните помощи се състоят от капиталови трансфери в брой или натура, извършвани от сектор „Държавно управление“ или сектор „Останал свят“ към други резидентни или нерезидентни институционални единици, за финансиране изцяло или частично на разходите им за придобиване на дълготрайни активи.

Извършени общо разходи, подлежащи на финансиране със субсидии включват текущи разходи и разходи за нефинансови дълготрайни активи.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТРРЮЛНЦ

СПРАВКА ЗА ВЗЕМАНИЯТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА, РАЗПРЕДЕЛЕНИ ПО ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ
КЪМ 31.12.2023 ГОДИНА

А. ВЗЕМАНИЯ*

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Сума на вземанията	Степен на ликвидност	
			до една година	над една година
а	б	1	2	3
I. Вземания				
1. Вземания от клиенти - вкл. търговски кредити и предоставени аванси и оперативен лизинг (вкл. начислени лихви)	2000		x	x
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2001		x	x
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2002		x	x
в т.ч. търговски банки	2013		x	x
Колективни инвестиционни схеми, алтернативни инвестиционни фондове и национални инвестиционни фондове	2003		x	x
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества и лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2004		x	x
Застрахователи	2005		x	x
Учреждения, ведомства и предприятия, финансирани от държавния бюджет	2006		x	x
Общини и предприятия, финансирани от местните бюджети	2007		x	x
Домакинства	2008		x	x
Юридически лица с нестопанска цел	2009		x	x
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2010		x	x
1.1 в т. ч. вземания от клиенти в просрочие над 90 дни	2011		x	x
в това число:				
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2014		x	x
Търговски банки	2015		x	x
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2016		x	x
1.2 в т. ч. търговски кредити, оформени с ценни книжа ¹	2012		x	x
2. Предоставени заеми на предприятия (вкл. начислени лихви)	2020			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2021			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества и лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2023			
Общини и предприятия, финансирани от местните бюджети	2024			
Юридически лица с нестопанска цел	2025			
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2026			
2.1 в т. ч. предоставени заеми на предприятия в просрочие над 90 дни	2028		x	x
в това число:				
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2027		x	x
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2029		x	x
3. Данъци за възстановяване от републиканския бюджет (вкл. начислени лихви)	2030		x	x
3.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2031		x	x
4. Данъци за възстановяване от общините (вкл. начислени лихви)	2040		x	x
4.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2041		x	x
5. Вземания от персонала	2050		x	x
5.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2051		x	x
6. Вземания от подотчетни лица	2060		x	x
6.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2061		x	x

А. ВЗЕМАНИЯ*

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Сума на вземанията	Степен на ликвидност	
			до една година	над една година
а	б	1	2	3
7. Вземания по финансов лизинг (вкл. начислени лихви)	2070			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2071			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2072			
в т.ч. търговски банки	2093			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества и лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2074			
Застрахователи	2075			
Учреждения, ведомства и предприятия, финансирани от държавния бюджет	2076			
Общини и предприятия, финансирани от местните бюджети	2077			
Домакинства	2078			
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2079			
7.1 в т. ч. вземания по финансов лизинг в просрочие над 90 дни	2091		x	x
8. Други вземания (вкл. начислени лихви)	2080		x	x
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2081		x	x
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2082		x	x
в т.ч. търговски банки	2094		x	x
Колективни инвестиционни схеми, алтернативни инвестиционни фондове и национални инвестиционни фондове	2083		x	x
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества и лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2084		x	x
Застрахователи	2085		x	x
Учреждения, ведомства и предприятия, финансирани от държавния бюджет	2086		x	x
Общини и предприятия, финансирани от местните бюджети	2087		x	x
Домакинства	2088		x	x
Юридически лица с нестопанска цел	2089		x	x
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2090		x	x
8.1 в т. ч. други вземания в просрочие над 90 дни	2092		x	x
Общо вземания	2100		x	x

Б. ЗАДЪЛЖЕНИЯ *

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Сума на задълженията	Степен на изискуемост	
			до една година	над една година
а	б	1	2	3
I. Задължения				
1. Задължения към доставчици - вкл. търговски кредити и получени аванси и оперативен лизинг (вкл. начислени лихви)	2110		x	x
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2111		x	x
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2112		x	x
в т.ч. търговски банки	2123		x	x
Колективни инвестиционни схеми, алтернативни инвестиционни фондове и национални инвестиционни фондове	2113		x	x
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества и лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2114		x	x
Застрахователи	2115		x	x
Учреждения, ведомства и предприятия, финансирани от държавния бюджет	2116		x	x
Общини и предприятия, финансирани от местните бюджети	2117		x	x
Домакинства	2118		x	x
Юридически лица с нестопанска цел	2119		x	x
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2120		x	x
1.1 в т. ч. задължения към доставчици в просрочие над 90 дни	2121		x	x
в това число:				
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2124		x	x
Търговски банки	2125		x	x
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2126		x	x
1.2 в т. ч. търговски кредити, оформени с ценни книжа ¹	2122		x	x
2. Задължения по облигационни заеми (вкл. лихви)	2130			
2.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2131		x	x
3. Получени заеми				
3.1 Получени заеми от финансови предприятия (вкл. начислени лихви)	2140			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2141			
в т.ч. търговски банки	2146			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества и лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2142			
Застрахователи	2143			
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2144			
3.1.1 в т. ч. получени заеми от финансови предприятия в просрочие над 90 дни	2145		x	x
в това число:				
Търговски банки	2147		x	x
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2148		x	x
3.2 Получени заеми от държавата (вкл. начислени лихви)	2150			
3.2.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2151		x	x
3.3 Получени заеми от други предприятия, без тези по т.3.1 и 3.2 (вкл. начислени лихви):	2160			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2161			
Домакинства	2163			
Юридически лица с нестопанска цел	2164			
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2165			
3.3.1 в т. ч. получени заеми от други предприятия в просрочие над 90 дни	2167		x	x
в това число:				
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2156		x	x
Домакинства	2157		x	x
Юридически лица с нестопанска цел	2158		x	x
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2159		x	x

Б. ЗАДЪЛЖЕНИЯ*

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Сума на задълженията	Степен на изискуемост	
			до една година	над една година
а	б	1	2	3
4. Задължения по финансов лизинг (вкл. начислени лихви)	2170			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2171			
Колективни инвестиционни схеми, алтернативни инвестиционни фондове и национални инвестиционни фондове	2172			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества и лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2173			
4.1 в т. ч. задължения по финансов лизинг в просрочие над 90 дни	2174		x	x
5. Задължения към персонала (вкл. начислени лихви)	2180		x	x
5.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2181		x	x
6. Задължения към подотчетни лица	2190		x	x
6.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2191		x	x
7. Данъчни задължения към държавата (вкл. начислени лихви)	2200		x	x
7.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2201		x	x
8. Данъчни задължения към общините (вкл. начислени лихви)	2210		x	x
8.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2211		x	x
9. Задължения към социалното и здравно осигуряване (вкл. начислени лихви)	2220		x	x
9.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2221		x	x
10. Преоформени в държавен дълг кредити (вкл. лихвите)	2230		x	x
11. Други задължения, вкл. за ценни книжа и начислени лихви	2240		x	x
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2241		x	x
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2242		x	x
в т.ч. търговски банки	2252		x	x
Колективни инвестиционни схеми, алтернативни инвестиционни фондове и национални инвестиционни фондове	2243		x	x
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества и лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2244		x	x
Застрахователи	2245		x	x
Учреждения, ведомства и предприятия финансирани от държавния бюджет	2246		x	x
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2247		x	x
Домакинства	2248		x	x
Юридически лица с нестопанска цел	2249		x	x
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2250		x	x
11.1 в т. ч. други задължения в просрочие над 90 дни	2251		x	x
Общо задължения	2260		x	x

¹ Менителници, запис на заповед и други.

* Начислената лихва и просрочените плащания се записват към финансовия инструмент, по който се начисляват.

Дата: Ръководител:
Съставител:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(телефон)

УКАЗАНИЯ КЪМ СПРАВКА ЗА ВЗЕМАНИЯТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА, РАЗПРЕДЕЛЕНИ ПО ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ КЪМ 31.12.2023 ГОДИНА

Съдържанието на информацията се отнася за наличностите на вземанията и задълженията (кол. 1) и степента на тяхната ликвидност (кол. 2 и 3) към края на отчетния период, като **при докладването на финансовите активи и пасиви е необходимо те да се посочат по оригинален (първоначален) матурирет**. Дефиницията в ЕСС'2010 е следната: Първоначален матурирет е матуритета на финансовите активи или пасиви, който се определя като периода от датата на сделката до определената дата на окончателно плащане. За сравнение, остатъчният матурирет на финансовите активи или пасиви се определя като периода от референтната дата до определената дата на окончателното плащане.

ДЕФИНИЦИИ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИТЕ СЕКТОРИ И ПОДСЕКТОРИ

Нефинансови предприятия, вкл. централни управления

Състоят се от институционални единици, които са независими юридически лица и пазарни производители и чиято основна дейност е производството на стоки и нефинансови услуги. Нефинансовите предприятия включват също и нефинансови квазикорпорации. Под централни управления се разбира глава на група нефинансови предприятия.

Търговски банки

Тук попадат всички търговски банки и всички финансови предприятия, които са основно ангажирани с финансово посредничество и чието задължение е да получават депозити и/или близки заместители на депозити от други институционални единици, различни от парично-финансови предприятия, както и да дават заеми и/или да инвестират в ценни книжа за своя собствена сметка.

Фондове на паричния пазар

Фондове на паричния пазар включва следните финансови посредници: инвестиционни фондове, включително инвестиционни тръстове, дялови тръстове и други колективни инвестиционни схеми, чиито акции или дялови единици са близки заместители на депозитите.

Колективни инвестиционни схеми, алтернативни инвестиционни фондове и национални инвестиционни фондове

Тук се включват инвестиционните фондове, различни от тези на паричния пазар, включват инвестиционни тръстове, дялови тръстове и други колективни инвестиционни схеми, чиито акции или дялови единици не се смятат за близки заместители на депозитите.

Застрахователни дружества

Състои се от всички финансови предприятия и квазикорпорации, които са основно ангажирани с финансово посредничество като следствие от обединяване на рискове, под формата на пряко застраховане или презастраховане, а също и осигуряването на доход при пенсиониране, плащания при смърт и инвалидност.

Учреждения, ведомства и предприятия, финансирани от държавния бюджет

Тук попадат всички единици, чиито отчети са включени в централния бюджет (министерства, Народното събрание, Сметната палата и съдебната власт), държавните университети, Българска национална телевизия, Българско национално радио, Българска телеграфна агенция, Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДОС), фонд „Сигурност на електроенергийната система“, държавно предприятие „Единен системен оператор“, извънбюджетни сметки, болници, финансирани от правителството и други прекласифицирани държавни предприятия. Списъкът с прекласифицираните държавни предприятия за всяка година се публикува на сайта на НСИ в раздел „Държавна финансова статистика“, подраздел „Държавен дефицит/излишък и дълг“.

Общини и предприятия, финансирани от местните бюджети

Общини и предприятия, финансирани от местните бюджети включват всички общини, болниците, финансирани от тях, извънбюджетни сметки и фондове към общините и прекласифицираните общински предприятия. Списъкът с прекласифицираните общински предприятия за всяка година се публикува на сайта на НСИ в раздел „Държавна финансова статистика“, подраздел „Държавен дефицит/излишък и дълг“.

Домакинства

Включват се лица или групи от лица като потребители и производители на стоки предимно за собствена крайна употреба; еднолични търговци, водещи едностранни счетоводни записвания с до 10 наети лица.

Юридически лица с нестопанска цел

Юридическите лица с нестопанска цел се състои от институции и отделни юридически лица, които обслужват домакинствата. Секторът включва: синдикати, политически партии, фондации, сдружения, църковни и религиозни общества, читалища и други.

Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица

Състои се от всички нерезидентни институционални единици, ангажирани с операции с резидентни единици или имащи други икономически връзки с резидентни единици.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТРРЮЛНЦ

**СПРАВКА ЗА ПРИТЕЖАВАНИТЕ ДЪЛГОВИ ЦЕННИ КНИЖА И ФИНАНСОВИ ДЕРИВАТИ
ПО ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ КЪМ 31.12.2023 ГОДИНА**

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Номинална стойност	Стойност преди последна преоценка	Преоценена стойност към 31.12.2023
а	6	1	2	3
Притежавани финансови активи в дългови ценни книжа (вкл. лихви)* и деривати по институционални сектори издатели				
I. Облигации	2300			
1. Краткосрочни корпоративни облигации	2310			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2311			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2312			
Колективни инвестиционни схеми, алтернативни инвестиционни фондове и национални инвестиционни фондове	2313			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества и лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2314			
Застрахователи	2315			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2316			
2. Дългосрочни корпоративни облигации	2320			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2321			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2322			
Колективни инвестиционни схеми, алтернативни инвестиционни фондове и национални инвестиционни фондове	2323			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества и лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2324			
Застрахователи	2325			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2326			
3. Общински облигации	2330			
Дългосрочни	2331			
Краткосрочни	2332			
II. Държавни ценни книжа	2340			
Дългосрочни	2341			
Краткосрочни	2342			
III. Други дългови инструменти	2350			
1. Други дългосрочни дългови инструменти	2360			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2361			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2362			
Колективни инвестиционни схеми, алтернативни инвестиционни фондове и национални инвестиционни фондове	2363			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества и лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2364			
Застрахователи	2365			
Общини и предприятия, финансирани от местните бюджети	2366			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2367			

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Номинална стойност	Стойност преди последна преоценка	Преоценка на стойност към 31.12.2023
а	б	1	2	3
2. Други краткосрочни дългови инструменти	2370			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2371			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2372			
Колективни инвестиционни схеми, алтернативни инвестиционни фондове и национални инвестиционни фондове	2373			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества и лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2374			
Застрахователи	2375			
Общини и предприятия, финансирани от местните бюджети	2376			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2377			
IV. Финансови деривати и опции върху акции на наетите лица на:	2380	х		
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2381	х		
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2382	х		
Колективни инвестиционни схеми, алтернативни инвестиционни фондове и национални инвестиционни фондове	2383	х		
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества и лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2384	х		
Застрахователи	2385	х		
Общини и предприятия, финансирани от местните бюджети	2386	х		
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2387	х		
Общо (I + II + III + IV)	2400			

* Начислената лихва се записва към финансовия инструмент, по който се начислява.

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(телефон)

УКАЗАНИЯ КЪМ СПРАВКА ЗА ПРИТЕЖАВАНИТЕ ДЪЛГОВИ ЦЕННИ КНИЖА И ФИНАНСОВИ ДЕРИВАТИ ПО ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ КЪМ 31.12.2023 ГОДИНА

Тази справка разглежда **част от притежаваните ценни книжа** на предприятието. Тя съдържа информация за облигациите, държавните ценни книжа и другите дългови инструменти, разпределени по институционални сектори издатели на ценните книжа, като отразява статистическите изисквания на Европейските институции.

Ценните книжа се класифицират като краткосрочни или дългосрочни в зависимост от времето от издаването до настъпване **на падежа като краткосрочни със срок до 1 година или дългосрочни със срок над 1 година, за разлика от възприетия класификационен подход в практиката на предприятието, където ценните книжа са класифицирани в зависимост от намеренията на предприятието да извършва операции с тях.**

Позицията „Други дългови инструменти“ включва всички останали сделки с **търгуеми дългови инструменти**, различни от компенсаторни инструменти, инвестиционни бонове, изкупени собствени облигации, менителници и записи на заповед.

В справката са включени и притежаваните финансови деривати.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТРРЮЛНЦ										Обл.	Общ.	Дейност	Звено

ОТЧЕТ ЗА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА, СРЕДСТВАТА ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ЗА 2023 ГОДИНА

Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение

Раздел 1. Среден списъчен брой и начислени средства за работна заплата

	Код на реда	Среден списъчен брой		Средства за работна заплата (в левове - цели числа)
		Общо	в т.ч. жени	Общо
а	б	1	2	3
Наети лица по трудово или служебно правоотношение (на пълно и непълно работно време)	1000			
в т.ч. без лицата в отпуск по майчинство (от код 1010 до код 1090)	1001			х
от код 1001: жени	1002	х	х	
Наетите от код 1001 по Национална класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2011 г.:				
Ръководители	1010			
Специалисти	1020			
Техници и приложни специалисти	1030			
Помощен административен персонал	1040			
Персонал, зает с услуги за населението, търговията и охраната	1050			
Квалифицирани работници в селското, горското, ловното и рибното стопанство	1060			
Квалифицирани работници и сродни на тях занаятчии	1070			
Машинни оператори и монтажници	1080			
Професии, неизискващи специална квалификация	1090			
Наети лица на непълно работно време без лицата в отпуск по майчинство				
- непреизчислени към пълна заетост	1200			х
- преизчислени към пълна заетост - от код 1001	1300			

Раздел 2. Движение и отработено време

		Код на реда	Брой
а		б	1
Наличност, приемане и напускане	Наличност по списък в началото на годината	1810	
	Приети от началото на годината - общо	1820	
	Напуснали през годината - общо	1840	
	Наличност по списък в края на годината (код 1810 + код 1820 - код 1840)	1880	
Отработено време през годината	Отработени човекодни	1910	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1911	
	Отработени човеkochасове	1930	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1931	

Раздел 3. Начислени средства за работна заплата и други разходи за труд

		Код на реда	От началото на годината (в левове - цели числа)
а		б	1
Начислени средства за работещите по трудово и служебно правоотношение	Работна заплата - общо (код 3100 = код 3120 + код 3130 + код 3140 + код 3150) (код 3100 = код 1000 к. 3)	3100	
	в т.ч.		
	Основна заплата за действително отработено време	3120	
	Възнаграждение над основната заплата (наднормено и премии по системите за заплащане на труда)	3130	
	в т.ч.		
	годишни, шестмесечни, тримесечни премии, целеви награди, извънредни заплати и други еднократни възнаграждения	3133	
	Възнаграждение за платен отпуск и платен престой	3140	
	Допълнителни и други възнаграждения (за нощен труд, работа на смени, професионален стаж, извънреден труд) по КТ, ЗДС, друг закон, колективен или индивидуален трудов договор	3150	
	Обезщетения по КТ, ЗДС и КСО	3160	
	в т.ч.		
	по чл. 200, ал. 3 от КТ и чл. 104, ал. 4 от ЗДС	3161	
	по чл. 222, ал. 1 и 2 от КТ и чл. 104, ал. 1 и 2 от ЗДС	3162	
	по чл. 220, ал. 1 и чл. 225 от КТ и чл. 104, ал.3 от ЗДС	3163	
Социални и здравни осигуровки (вкл. доброволни и фонд „Безработица“)	3170		
Други социални разходи и надбавки	3180		
Данък върху социалните разходи	3190		

Част II. Наети лица по договор за управление и контрол, извънтрудови правоотношения, допълнителен труд при друг работодател (по чл.111 от КТ) и работещи собственици

	Код на реда	Среден брой през годината	в т.ч. жени	Разходи за възнаграждения (в левове - цели числа)
а	б	1	2	3
Наети лица по договор за управление и контрол (без тези, включени в кодове 1000, 1500 и 1600)	1400			
Наети лица по извънтрудови правоотношения (граждански договор)	1500			
в т.ч. наети лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател	1510			
Наети лица по чл.111 от КТ за допълнителен труд	1530			
Работещи собственици (без тези, включени в код 1000 и код 1400)	1600			
Социални и здравни осигуровки	3300	х	х	

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ ЗА ОТЧИТАНЕ НА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА И СРЕДСТВАТА ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Годишното отчитане на заетите лица и средствата за работна заплата и други разходи за труд се извършва чрез формуляра „Отчет за заетите лица, средства за работна заплата и други разходи за труд“. Включват се както българските, така и смесените предприятия с чуждо участие в страната. Отчетът по труда се съставя за целия календарен период с данни, извлечени от първичната документация.

Основен източник на информация при попълването на отчета са ведомостите за заплати.

Обработката на информацията от годишната отчетност по труда в НСИ се извършва по местонамиране на дейността на местните единици (поделенията), а не по това на предприятието. За целта всички предприятия, които имат местни единици – цехове, клонове, офиси и т.н. на територията на друга община и не са на самостоятелен баланс представят:

- общ отчет – попълва се от отчетната единица по всички раздели и включва данните на всички цехове, клонове, офиси и т.н. независимо от местонамирането им;

- отделни отчети за всички цехове, клонове, офиси и т.н. с попълнени всички раздели. Сборът от данните на тези отчети трябва да бъде равен на съответните данни от общия отчет.

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ

Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение.

1. В списъчния брой на персонала **се включват** всички лица, приети на работа (постоянна, временна и сезонна), които са в трудово правоотношение съгласно КТ, или в служебно правоотношение съгласно ЗДС с отчетната единица. Лицата се включват в списъчния състав от деня на зачисляването им на работа.

На код 1000 се включват и лицата, назначени със срочни трудови договори по условията на Закона за насърчване на заетостта, както и тези по ПМС № 66/28.03.96 година, ПМС № 212 от 1993г. и ПМС № 31 от 21.02.2019 година.

На код 1000 се включват и наетите лица по договор за управление и контрол, на които основното работно място и прослужен трудов стаж (съгласно СС-19 т.1) е в отчетната единица. Техните средства се посочват на код 1000 кол. 3 (респ. на код 3100), но само тази част от тях, която е посочена като заплащане в договора им с отчетната единица. Другите възникнали плащания извън този договор, имащи характер на хонорари и др. подобни плащания, трябва да бъдат посочени на код 1400 кол. 3.

Лицата, работещи на **непълно работно време се преизчисляват в еквиваленти на пълна заетост**. За да се преизчисли на база пълна заетост, списъчният брой на наетите на непълно работно време се умножава с коригиращ коефициент, изразяващ отношението между нормалната продължителност на работното време на едно наето лице на непълно работно време към нормалната продължителност на работното време на едно наето лице на пълно работно време.

Включват се и лицата, временно отсъстващи поради болест, неплатен отпуск не по-дълъг от три месеца, отпуск по майчинство.

2. **Не се включват:** лицата в неплатен отпуск за повече от три месеца; сезонните работници, намиращи се в отпуск, когато не им се начислява работна заплата; лицата, сключили граждански договор за работа; наетите лица по чл. 111 от КТ; лицата, изпратени на работа в чужбина от български посредник, както и начислените за тях суми за трудово възнаграждение и осигуровки.

3. Изчисляването на показателя „Среден списъчен брой“ (ССБ) е съгласно „Методика за изчисляване на списъчния и средния списъчен брой на персонала“, утвърдена със Заповед на председателя на НСИ, и се определя по метода на средната аритметична величина.

3.1. Средният списъчен брой на наетите по трудово или служебно правоотношение за един месец се изчислява чрез сумирането на списъчния брой на наетите лица на пълно работно време и броя на наетите лица на непълно работно време, преизчислени в еквиваленти на пълна заетост за всеки календарен ден от месеца (включително почивните дни и официалните празници), след което полученият общ сбор се разделя на броя на календарните дни за съответния месец.

Списъчният брой през почивните и празничните дни се взема за равен на списъчния брой на наетите от последния работен ден.

3.2. Средният списъчен брой на наетите за отчетната година се определя чрез сумиране на средния списъчен брой за всеки месец и полученият сбор се разделя на 12 (броя на месеците в годината).

3.3. В случаите, когато фирмата, поделението, предприятието не е работило пълна календарна година (сезонност, въвеждане в експлоатация през годината, преустановяване на дейността), сумата на средния списъчен брой на персонала за месеците, през които отчетната единица е работила, се разделя на 12.

3.4. На код 1001 се посочва средният списъчен брой на персонала без лицата в отпуск по майчинство (чл.163, 164, 164а и 164б от КТ). Получава се като разлика между средния списъчен брой на наетите лица и средния списъчен брой на лицата в отпуск по майчинство.

4. По **кодове 1010, 1020, ..., 1090** се разпределя персонала без лицата в отпуск по майчинство посочен на код 1001, съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2011 г. на равнище клас (еднозначен код).

5. На код 1200 се посочва средният годишен брой на лицата наети на непълно работно време, но **без** да е преизчислен в еквивалент на пълна заетост. Тук се отнасят лицата, приети на работа на непълно работен ден, непълна работна седмица, непълно работен месец т.е. назначените по чл.138, 138а и 114 от КТ. Не се включват лицата в отпуск по майчинство.

6. На код 1300 се посочва средният списъчен брой на наетите лица на непълно работно време от код 1200, **преизчислен в еквивалент на пълна заетост** въз основа на продължителността на работното време, установено в трудовия договор.

ПРИМЕР 1:

В предприятието „А“ от 3 май са назначени 9 души на работа по 3 часа на ден. Нормално установената продължителност на работния ден в предприятието е 8 часа. КЕПЗ е равен на (3часа/8часа) ≈ 0.38. Броят календарни дни в месеца, през които лицата са били част от списъчния брой на персонала, е 29 дни (31 – 2). Следователно ССБ на лицата, работещи на непълно работно време, е равен на (9 лица x 0.38 x 29 дни): 31 дни ≈ 3 лица.

КЕПЗ = ПНРВ / ППРВ

КЕПЗ - коригиращият коефициент, чрез който се изчисляват еквивалентите на пълна заетост;

ПНРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на непълно работно време;

ППРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на пълно работно време.

ПРИМЕР 2:

В предприятието „Б“ има 10 наети лица, на които работното време е 2 дни по 8 часа в седмицата. За изчисляването на средния списъчен брой се използва от седмичния брой работни часове - в случая 16 часа (8 x 2). При нормална продължителност на работната седмица 40 часа (8 часа x 5 дни) коефициентът КЕПЗ за тези лица е равен на 16 часа : 40 часа = 0.40. Ако се приеме, че месецът има 30 календарни дни и лицата са включени в списъчния брой през целия период, то ССБ = (10 x 0.40 x 30) : 30 = 4 лица.

7. В **раздел 2** на формуляра се попълва информация за отработеното време и движението на персонала: приети и напуснали.

На **кодове 1910, 1911, 1930 и 1931** се посочват действително отработените дни и часове на персонала, като тези на работещите на непълно работно време **не се** преизчисляват към пълна заетост. В отработените часове се включват и тези за извънреден труд. На код 1910 **не се** включват дните за платен отпуск, отпуск по болест, неплатен отпуск и др. неотработени дни.

8. В **раздел 3** на код 3100 се посочват всички **начислени** през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение. **Не се включват:** 1) осигурителните вноски за сметка на работодателя, обезщетенията по КТ, ЗДС и КСО, както и обезщетенията и помощите за сметка на осигурителните фондове (отглеждане на дете, временна неработоспособност);

2) допълнителната сума (задължение и разход към персонала) за компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск към датата на съставяне на годишния счетоводен отчет съгл. СС-19.

Средствата за работна заплата, посочени на код 1000 кол. 3 трябва да са равни на тези, посочени на код 3100.

На **код 3130** се посочват начислените над основното възнаграждение суми за стимулиране на персонала, и други специфични допълнителни възнаграждения, определени според прилаганите системи на заплащане на труда или уговорени с колективен или индивидуален трудов договор. На **код 3133** се посочват само тези суми от **код 3130**, които имат характер на нерегулярни премии, платени от работодателя през годината: тримесечни, годишни или с друга периодичност премии, 13-та или 14-та заплата, по случай определени празници (Великден, 24 май, 15 септември, Коледа), допълнителни плащания за платен годишен отпуск и т.н. **Не се включват** допълнителните възнаграждения (премии), плащани регулярно на всеки платежен период, дори ако сумата им варира от месец на месец.

На **код 3140** се посочват начислените средства за действително ползван годишен отпуск и платен престой през 2023 година.

На **код 3150** се посочват начислените суми за нощен труд, работа на смени, за образователна и научна степен, за придобит трудов стаж и професионален опит, работа през празничните и почивни дни, извънреден труд и други.

9. На **кодове 3160, 3170, 3180 и 3190** се посочват разходите за сметка на работодателя само за работещите по трудово или служебно правоотношение.

10. На **код 3160** се посочват начислените обезщетения за сметка на работодателя по КТ, ЗДС, КСО или друг нормативен акт:

- от КТ - по чл. 200, 213, 214, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 224, 225 и 331;

- от ЗДС - по чл. 77, 78, 104, 106 и 107а;

- от КСО - по чл. 40 ал. 5.

11. На **код 3170** се посочват осигурителните вноски във фондовете „Безработица“, „Пенсии“, „Трудова злополука и професионална болест“, „Общо заболяване и майчинство“, „Учителски пенсионен фонд“, разходите за задължително застраховане на работниците и служителите за риска „трудова злополука“, здравноосигурителните вноски; вноските за: допълнително задължително пенсионно осигуряване, допълнително добро- волно пенсионно осигуряване; допълнително доброволно осигуряване за безработица и/или професионална квалификация по КСО и допълнително доброволно здравно осигуряване за сметка на работодателя върху всички начислени през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение.

12. На **код 3180** се посочват социални разходи за: поевтиняване на храна, ваучери за храна, поддръжка на почивни бази, неуниформено облекло, транспорт, едно- кратни помощи изплатени на наетите за лекарства, раждане и други. За социалните разходи предоставени в натура се посочва стойността на стоките и услугите предоставяни от страна на работодателя на наетите по покупни цени, а за произведените в предприятието - по цени на производител.

Част II. Наети лица по договор за управление и контрол, извънтрудови правоотношения, допълнителен труд при друг работодател (по чл. 111 от КТ) и работещи собственици.

14. На **код 1400** се посочват лицата по договор за управление и контрол, които не са включени в код 1000, код 1500 и код 1600.

15. На **код 1500** се посочва броят на наетите лица по извънтрудово правоотношение (граждански договор). В начислените средства на код 1500 колона 3 се посочват всички суми като хонорари, лекторски и други подобни възнаграждения на наетите по извънтрудови правоотношения.

16. На **код 1510** се посочват лицата, които през годината са имали сключен **само** договор за извършване на услуги с личен труд (граждански договор) с отчетната единица и **нямат** трудово или служебно правоотношение с друг работодател.

17. На **код 1530** се посочват данни за лицата, назначени по чл.111 от КТ. Те не се включват в Част I.

18. На **код 1600** се посочва броят на работещите собственици, които участват пряко в дейността на фирмата. Тези, които са в трудово правоотношение с отчетната единица се посочват само на код 1000 и не следва да се посочват на код 1600. Не се посочват съдружниците, които само получават дивиденди за дялово участие.

Средният брой през годината на лицата, посочени на кодове 1400,1500,1530 и 1600 кол. 1 и 2, се изчислява чрез сумиране на техния брой за всеки месец и полученият сбор се раздели на 12.

19. На **код 3300** се посочват осигурителните вноски за сметка на работодателя на работещите без трудово и служебно правоотношение. Това са социалните и здравни осигуровки за хонорари, лекторски и др. подобни възнаграждения, за начислени суми по граждански договори, за начислени суми по договор за управление и контрол, и суми за наетите лица по чл.111 от КТ. Не трябва да се посочват социалните и здравни осигуровки на работещите собственици (посочени на код 1600) - тези суми са за сметка на самоосигуряващото се лице.

Забележки:

Използвани съкращения: **ЗДС** – Закон за държавния служител; **ЗКПО** – Закон за корпоративното подоходно облагане; **КСО** – Кодекс за социално осигуряване; **КТ** – Кодекс на труда.

Отчетна единица:.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТРРЮЛНЦ

СПРАВКА ЗА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ (НИРД) ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Обслужвана икономическа дейност (двузначен код по КИД - 2008)

Раздел I. Разходи за НИРД по области на науката

	Код на реда	Общо	Естествени науки	Технически науки	Медицински и здравни науки	Селскостопански и ветеринарни науки	Обществени науки	Хуманитарни науки и изкуства	(Хил. левове)
А. Разходи за НИРД - общо (110+120)	100								
Текущи разходи за НИРД (130+140+150)	110								
в т.ч. разходи за персонал, зает с НИРД	111								
Разходи за придобиване на дълготрайни активи, предназначени за НИРД	120								
в т.ч. за машини и оборудване	121								
Б. Текущи разходи по видове изследвания (110)									
Разходи за фундаментални изследвания	130								
Разходи за приложни изследвания	140								
Разходи за експериментални разработки	150								

Раздел II. Разходи за НИРД по източници на средствата

	Код на реда	Отчет
a	6	1
Разходи за НИРД - общо (210+220)	200	
Национални източници - общо (211÷214)	210	
Предприятията / Собствена стопанска дейност, различна от НИРД	211	
Бюджетни организации и правителствени фондове (ФНИ, НИФ)	212	
Висши училища	213	
Нетърговски организации	214	
Чуждестранни източници - общо (221+222+223+224)	220	
Чуждестранни предприятия (228+229)	221	
- предприятия от Вашата група предприятия	228	
- други чуждестранни предприятия	229	
Европейска комисия	222	
Международни организации	223	
Други чуждестранни източници	224	

Раздел III. Разходи за НИРД по социално-икономически цели

	Код на реда	Отчет
a	6	1
Разходи за НИРД - общо (701÷714)	700	
Проучване и експлоатация на земната повърхност, водите и атмосферата	701	
Опазване на околната среда	702	
Граждански космически изследвания	703	
Развитие на транспорта, телекомуникациите и друга инфраструктура	704	
Производство, съхранение, разпределение и използване на енергията	705	
Усъвършенстване на промишленото производство и технологиите	706	
Развитие на здравеопазването	707	
Развитие на селското и горското стопанство и риболова	708	
Развитие на образованието	709	
Културни, развлекателни и религиозни дейности	710	
Изследване на политически и социални системи, структури и процеси	711	
Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от публични университетски фондове	712	
Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от други източници	713	
Отбрана	714	

Раздел IV. Персонал, зает с НИРД, по области на науката

(Среден брой през годината)

Код на реда	Общо		Естествени науки		Технически науки		Медицински и здравни науки		Селскостопански и ветеринарни науки		Обществени науки		Хуманитарни науки и изкуства	
	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени
а														
Непреизчислени в еквивалент на пълна заетост:														
Персонал - общо (310+320)	300													
Изследователи	310													
Друг персонал, зает с НИРД	320													
Преизчислени в еквивалент на пълна заетост*:														
Персонал - общо (311+321)	301													
Изследователи	311													
Друг персонал, зает с НИРД	321													

Раздел V. Персонал, зает с НИРД, по степен на образование

(Среден брой през годината)

Код на реда	Общо		Висше образование		По образователна степен:						Друго образование		
	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	Доктори и доктори на науките		Професионални бакалаври, бакалаври и магистри		в т.ч. жени		общо	в т.ч. жени	
					общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени			
а													
Непреизчислени в еквивалент на пълна заетост:													
Персонал - общо (410+420)	400												
Изследователи	410												
Друг персонал, зает с НИРД	420												
Преизчислени в еквивалент на пълна заетост*:													
Персонал - общо (411+421)	401												
Изследователи	411												
Друг персонал, зает с НИРД	421												

Средният брой през годината се изчислява чрез сумиране на броя на лицата, заети с НИРД, за всеки месец и полученият сбор се разделя на 12.

* Преизчисляването в еквивалент на пълна заетост се извършва на базата на продължителността на работното време, ангажирано с НИРД, през годината. Например:

- ако 3 лица са използвали половината от годишния си фонд работно време за осъществяване на научни разработки (50%), то еквивалентът на тяхната заетост с НИРД е = (3 x 0,5) = 1,5;

- ако 2 лица са използвали 20% от годишния си фонд работно време за осъществяване на научни разработки, то еквивалентът на тяхната заетост с НИРД е = (2 x 0,2) = 0,4;

- ако 1 лице, заето с НИРД, е работило само през половината година, то еквивалентът на неговата заетост с НИРД е = (1 x 0,5) = 0,5.

Раздел VI. Изследователи по възрастови групи
(непреизчислени в еквивалент на пълна заетост)

(Среден брой през годината)

Възрастови групи	Код на реда	Общо	
		общо	в т.ч. жени
а	6	1	2
Изследователи - общо (511 ÷ 516)	510		
под 25 г.	511		
25 - 34 г.	512		
35 - 44 г.	513		
45 - 54 г.	514		
55 - 64 г.	515		
65 и повече г.	516		

Раздел VII. Изследователи по гражданска принадлежност
(непреизчислени в еквивалент на пълна заетост)

(Среден брой през годината)

Гражданство	Код на реда	Общо	
		общо	в т.ч. жени
а	6	1	2
Изследователи - общо (611 ÷ 618)	610		
Българско	611		
На държава - членка на ЕС	612		
На друга европейска държава	613		
На държава от Северна Америка	614		
На държава от Централна и Южна Америка	615		
На държава от Азия	616		
На държава от Африка	617		
На други държави	618		

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(телефон)

УКАЗАНИЯ КЪМ СПРАВКА ЗА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ (НИРД) ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Формулярът се попълва от всички предприятия, фирми, научни институти и организации, Българската академия на науките, Селскостопанската академия, висшите училища, университетските болници и други организации на самостоятелен баланс, които независимо от вида на основната си дейност през 2023 г. са извършвали научноизследователска и развойна дейност (НИРД) - т.е. ако поне едно лице от персонала през цялата година е било заето с НИРД. В карето „Обслужвана икономическа дейност“ се посочва кода на отрасловия раздел, за който е предназначена преобладаващата част от НИРД, съгласно Класификацията на икономическите дейности - КИД-2008.

Научноизследователската и развойна дейност включва всяка творческа и систематична работа, която се провежда с цел да се увеличи обемът на знанията, включително познанието за човека, културата и обществото, както и да се разработят нови приложения чрез наличните знания.

За да бъде дадена дейност определена като научноизследователска, тя трябва да бъде насочена към нови открития, на базата на оригинални концепции или хипотези; да съдържа елемент на несигурност относно крайния резултат или необходимото време и ресурси за постигането му; да се осъществява планирано със заделен бюджет и да води до резултати, които могат да бъдат възпроизведени. Клиничните изпитвания на лекарства I, II и III фаза също се третират като НИРД.

На **код 100** „Разходи за НИРД - общо“ се посочва общата сума на текущите разходи за НИРД и на разходите за придобиване на дълготрайни активи, предназначени за НИРД, независимо от източника на финансиране.

На **код 110** „Текущи разходи за НИРД“ се посочват данни за разходите за суровини и материали, за персонал и други разходи, направени за осъществяване на НИРД от отчетната единица. Не се включват разходите за амортизация.

На **код 111** „Разходи за персонала, зает с НИРД“ се посочват разходите за заплати и други възнаграждения, както и разходите за осигуровки на заетите лица в отчетната единица, които са пряко ангажирани с осъществяването на НИРД. Не се включват възнагражденията на лицата, непряко свързани с НИРД, извършващи спомагателни дейности (като охрана, портиери, работници по поддръжката, работници в столовете и други), които обаче са включени в текущите разходи за НИРД на код 110. Разходите за възнаграждения на лицата, наети от отчетната единица по граждански договор за осъществяване на НИРД, се включват на код 110.

На **код 120** се посочват данни за направените разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (като земя, сгради, съоръжения, машини, оборудване, транспортни средства и др.) и на дълготрайни нематериални активи (като например компютърен софтуер), предназначени за НИРД.

Текущите разходи за НИРД, посочени на **код 110** следва да се разпределят (може и приблизително по Ваша преценка) според вида на научните изследвания (разработки), за които са направени:

- Разходи за фундаментални изследвания (**код 130**) - посочват се разходите за експериментални или теоретични изследвания, имащи за цел главно придобиването на нови знания, без да се има предвид тяхното конкретно приложение или използване. Резултатите от фундаменталните изследвания обикновено не се комersiализират, а са предмет на публикации в научни списания или на обмен между заинтересовани лица и организации.

- Разходи за приложни изследвания (**код 140**) - посочват се разходите за оригинални изследвания, извършвани с цел придобиване на нови знания, които обаче са насочени главно към постигане на определени практически цели и задачи.

- Разходи за експериментални разработки (**код 150**) - посочват се разходите за системни разработки, базирани върху налични знания, с цел да се произведат нови материали, продукти и устройства; да се внедрят нови методи, системи и услуги или значително да се усъвършенстват вече съществуващите.

Разходите за НИРД се разпределят по области на науката в зависимост от насочеността на научните изследвания (разработки). Данните за разходите за НИРД, посочени на код 100, код 200 и код 700 трябва да бъдат равни.

В Раздел II. Разходи за НИРД по източници на средствата общата сума на направените през годината разходи за НИРД се разпределя по видове национални и чуждестранни предприятия, институции и организации. Средствата, с които е осъществена НИРД, могат да бъдат получени под различна форма – приходи от продажба на продукти от НИРД по договор с други предприятия, висши училища или бюджетни организации; приходи от собствена стопанска дейност, различна от НИРД; субсидии от държавния бюджет, средства от правителствени фондове (Фонд научни изследвания (ФНИ), Национален иновационен фонд (НИФ)); безвъзмездна финансова помощ от Европейската комисия, международни организации и правителства на други държави.

Разпределението, в **Раздел III**, на разходите за НИРД по социално-икономически цели се извършва **според крайната цел, за която е предназначена НИРД**, както следва:

Проучване и експлоатация на земната повърхност, водите и атмосферата (**код 701**) - разходите за НИРД, свързана с: проучване на земната повърхност, залежите на полезни изкопаеми (минерали, нефт, природен газ), моретата, океаните, атмосферата; климатичните и метеорологични изследвания и хидрологията.

Опазване на околната среда (**код 702**) - разходите за НИРД, свързана с: осъществяване на контрол над замърсяването, идентифициране на източниците и причините за замърсяване, неговото разпространение и влияние върху хората, флората, фауната, микроорганизмите и биосферата; създаване на устройства за следене и измерване на всички видове замърсявания; превенция и премахване на замърсяването.

Граждански космически изследвания (**код 703**) - разходите за НИРД, свързана с разработки и приложни изследователски програми за проучване на космоса, включително дейността на космически лаборатории. Не се включват разходите за НИРД за космически изследвания с отбранителна цел, които следва да се посочат на код 714 „Отбрана“.

Развитие на транспорта, телекомуникациите и друга инфраструктура (**код 704**) - разходите за НИРД, свързана с развитие на: транспортната, телекомуникационната и водоснабдителна системи; строителството на сгради и други строителни съоръжения.

Производство и разпределение на енергията (**код 705**) - разходите за НИРД, свързана с: производството, съхранението, разпределението и рационалното използване на всички видове енергия; повишаване ефективността на енергийното производство и разпределение.

Усъвършенстване на промишленото производство и технологиите (**код 706**) - разходите за НИРД, свързана с: усъвършенстване и повишаване на икономическата ефективност и конкурентноспособността на промишленото производство.

Развитие на здравеопазването (**код 707**) - разходите за НИРД, свързана с: опазване, подобряване и възстановяване на здравословното състояние на хората; социални грижи за деца, възрастни и други специални категории хора с увреждания или с хронични заболявания.

Развитие на селското и горското стопанство и риболова (**код 708**) - разходите за НИРД, свързана с подпомагане развитието на: селското, горското стопанство, риболова, производството на хранителни продукти; контрола над използването на химически изкуствени торове; ветеринарната медицина.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТРРЮЛНЦ

СПРАВКА ЗА МЕЖДУНАРОДНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРЕМЕСТВАНЕТО (СОРСИНГ) НА СТОПАНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ ПО БИЗНЕС ФУНКЦИИ

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Справката се попълва от предприятията с над 49 заети лица (БРЗ*) и глави на групи предприятия с над 49 заети лица в групата, които осъществяват една от следните икономически дейности по КИД-2008, определена като основна. **Същата следва да бъде попълнена от управленския екип на Вашето предприятие, поради естеството на събираната информация.**

Сектор по КИД-2008	Дейности	Раздел по КИД-2008
B	Добивна промишленост	05-09
C	Преработваща промишленост	10-33
D	Производство и разпространение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	35
E	Доставяне на води, канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	36-39
F	Строителство	41-43
G	Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	45-47
H	Транспорт, складиране и пощи	49-53
I	Хотелиерство и ресторантьорство	55-56
J	Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	58-63
K	Финансови и застрахователни дейности	64-66
L	Операции с недвижими имоти	68
M	Професионални дейности и научни изследвания	69-75
N	Административни и спомагателни дейности	77-82

*БРЗ (брой заети лица) = кол.1 код (1000 + 1200 – 1300 + 1400 + 1510 + 1600) от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за 2023 година“.

1. ЗАЕТИ ПО БИЗНЕС ФУНКЦИИ

Бизнес функциите се определят като групи от задачи, които предприятията изпълняват редовно, за да предлагат стоки или услуги на пазара. Бизнес функциите биха могли да се разглеждат като „професиите на предприятията“.

Този въпрос включва само лицата, заети във Вашето предприятие. **Не включвайте филиали и други предприятия.**

Лицата, които изпълняват повече от една функция, трябва да бъдат включени според тяхната основна функция, т.е. функцията, в която лицето прекарва по-голямата част от времето.

1.1. Моля, дайте възможно най-точната приблизителна оценка на заетостта във Вашето предприятие през 2023 година.

Вашата приблизителна оценка е достатъчна.

Дейности по бизнес функции	Брой заети лица по бизнес функции:
Производство на стоки и материали	
Транспорт, логистика и складиране	
Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване	
Информационни и комуникационни технологии	
Административни и управленчески дейности	
Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности	
Научноизследователска и развойна дейност	
Други услуги	

Забележка: "Производство на стоки и материали" включва сектори В, С, D, E и F по КИД-2008.

*Агенциите за временна заетост не отчитат служителите, които назначават за техни клиенти, те отчитат само наетите в тяхното предприятие служители (директор, асистенти, счетоводител и други).

*Предприятията, които използват назначените временни служители от агенция за временна заетост, ги разпределят по бизнес функции.

Пример 1: Едно предприятие има общо 70 заети лица, 60 от които са в бизнес функцията „Информационни и комуникационни технологии“; 5 работят в маркетинга и 5 в продажбите. Тези 10 души са разпределени на функцията „Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване“.

Пример 2: Предприятие има 100 служители, от които 5 служители работят 70% от времето във функция „Информационни и комуникационни технологии“ и 30% от времето във функция „Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности“. Тъй като наетите лица трябва да бъдат разпределени към функцията, която изпълняват по-голямата част от времето, всичките 5 от тях трябва да бъдат разпределени към функцията „Информационни и комуникационни технологии“.

2. ГЛОБАЛНИ ВЕРИГИ СТОЙНОСТИ

2.1. Вашето предприятие закупило ли е стоки, материали или услуги директно от други предприятия извън България през 2023 година?

Моля, отговорете „ДА“ само ако годишната стойност на всички закупени стоки, материали **или** услуги надвишава 100 000 евро.

	НЕ	ДА
Стоки или материали		
Услуги		

* Ако е отбелязано „Да“ САМО за „Стоки или материали“, преминете към въпрос 2.2 и пропуснете въпрос 2.3

* Ако е отбелязано „Да“ САМО за „Услуги“, преминете към въпрос 2.3

* Ако е отбелязано „Да“ както за „Стоки или материали“, така и за „Услуги“, продължете въпросника

* Ако е отбелязано „Не“ както за „Стоки или материали“, така и за „Услуги“, преминете към въпрос 2.4

2.2. Какъв вид стоки или материали е закупило Вашето предприятие директно от други предприятия извън България през 2023 година?

Моля, отговорете „ДА“ само ако годишната стойност на даден ред надвишава 100 000 евро.

Стоки или материали	От коя географска област?				От кого?		
	НЕ	ДА ЕС-27	ДА Други европейски страни	ДА Останал свят	От предприятия от Вашата група предприятия	От предприятия, извън Вашата група предприятия	Както от предприятия във Вашата група предприятия, така и извън групата
Суровини, които се използват във Вашия производствен процес							
Компоненти, които са част от Вашия продукт							
Машини и друго техническо оборудване, използвано от Вашето предприятие							
Продукти, проектирани от Вашето предприятие за препродажба на местни или външни пазари							
Продукти, проектирани от друго предприятие, за препродажба на местни или външни пазари							
Други стоки							

2.3. Какъв вид услуги е закупило Вашето предприятие директно от други предприятия извън България през 2023 година?

Моля, отговорете „ДА“ само ако годишната стойност на даден ред надвишава 100 000 евро.

Дейности по бизнес функции	От коя географска област?				От кого?		
	НЕ	ДА ЕС-27	ДА Други европейски страни	ДА Останал свят	От предприятия от Вашата група предприятия	От предприятия, извън Вашата група предприятия	Както от предприятия във Вашата група предприятия, така и извън групата
Транспорт, логистика и складиране							
Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване							
Информационни и комуникационни услуги							
Административни и управленчески дейности							
Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности							
Научноизследователска и развойна дейност							
Други услуги							

2.4. Вашето предприятие доставяло ли е стоки, материали или услуги, директно на други предприятия извън България през 2023 година?

Моля, отговорете „ДА“ само когато годишната стойност на доставените стоки, материали **или** услуги надвишава 100 000 евро.

	НЕ	ДА
Стоки или материали		
Услуги		

* Ако е отбелязано „Да“ САМО за „Стоки или материали“, преминете към въпрос 2.5 и пропуснете въпрос 2.6

* Ако е отбелязано „Да“ САМО за „Услуги“, преминете към въпрос 2.6

* Ако е отбелязано „Да“ както за „Стоки или материали“, така и за „Услуги“, продължете въпросника

* Ако е отбелязано „Не“ както за „Стоки или материали“, така и за „Услуги“, преминете към въпрос 2.7

2.5. Какъв вид стоки или материали е доставило Вашето предприятие директно на други предприятия извън България през 2023 година?

Моля, отговорете „ДА“ само ако годишната стойност на даден ред надвишава 100 000 евро.

Стоки или материали	От коя географска област?				На кого?		
	НЕ	ДА ЕС-27	ДА Други европейски страни	ДА Останал свят	На предприятия от Вашата група предприятия	На предприятия, извън Вашата група предприятия	Както на предприятия във Вашата група предприятия, така и извън групата
Суровини, които се използват от Вашите клиенти в техния производствен процес							
Компоненти, които се използват от Вашите клиенти като част от техния продукт							
Машини и друго техническо оборудване, използвано от Вашите клиенти в техния производствен процес							
Стоки, проектирани от Вашето предприятие, за препродажба							
Стоки, проектирани от друго предприятие, за препродажба							
Други стоки							

2.6. Какъв вид услуги е предоставило Вашето предприятие директно на други предприятия извън България през 2023 година?

Моля, отговорете „ДА“ само ако годишната стойност на даден ред надвишава 100 000 евро.

Дейности по бизнес функции	От коя географска област?				На кого?		
	НЕ	ДА ЕС-27	ДА Други европейски страни	ДА Останал свят	На предприятия от Вашата група предприятия	На предприятия, извън Вашата група предприятия	Както на предприятия във Вашата група предприятия, така и извън групата
Транспорт, логистика и складиране							
Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване							
Информационни и комуникационни услуги							
Административни и управленчески дейности							
Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности							
Научноизследователска и развойна дейност							
Други услуги							

2.7. Моля, посочете кое от следните е вярно за Вашата международна търговска дейност в периода от началото на 2021 г. до края на 2023 година:

Моля отбележете по един отговор на всеки ред.

Международна търговска дейност	Да, в рамките на нашата група предприятия	Да, извън нашата група предприятия	Не или Не е приложимо
Ние доставяме стоки предимно на предприятия в чужбина			
Ние предоставяме услуги предимно на предприятия в чужбина			
Ние закупуваме стоки предимно от предприятия в чужбина			
Ние закупуваме услуги предимно от предприятия в чужбина			

3. ПРЕМЕСТВАНЕ НА БИЗНЕС ФУНКЦИИ (СОРСИНГ)

Следващите въпроси се отнасят до преместването на бизнес функции от Вашето предприятие.

Преместването може да обхваща цялата функция или част от нея.

Тук не се включва разширяването на участието в дейностите на други предприятия, които не произтичат от преместването на съществуващите дейности от Вашето предприятие.

3.1. Вашето предприятие преместило ли е свои бизнес функции към друго предприятие извън България (международен сорсинг) от началото на 2021 г. до края на 2023 година?

Това включва пълното или частичното преместване в друга държава на дейности, които са били извършвани от Вашето предприятие в България.

Моля, отбележете само един отговор.

Да		Моля, попълнете всички въпроси от Част 3 и преминете към Част 4 и Част 5
Не, но е обмисляно		Моля, попълнете въпрос 3.5, въпрос 3.6 и преминете към въпрос 4.2
Не		Моля, попълнете въпрос 3.5 и въпрос 3.6

3.2. Кои бизнес функции е преместило Вашето предприятие извън България от началото на 2021 г. до края на 2023 година?

Дейности по бизнес функции	Към предприятия от Вашата група предприятия	Към други предприятия
Производство на стоки и материали		
Транспорт, логистика и складиране		
Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване		
Информационни и комуникационни услуги		
Административни и управленчески дейности		
Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности		
Научноизследователска и развойна дейност		
Други услуги		

Пример 1: Предприятие решава да възложи 5 от 8 задачи от дейност „Информационни и комуникационни услуги“ на несвързани предприятия в чужбина. В този случай предприятието трябва да отбележи на ред „Информационни и комуникационни услуги“ -> „Към други предприятия“

Пример 2: През 2022 г. предприятие решава да възложи 5 от 8 задачи от дейност „Информационни и комуникационни услуги“ на несвързани предприятия в чужбина. През 2023 г. предприятието решава да възложи 4 от 4 задачи от дейност „Научноизследователска и развойна дейност“ на свързано предприятие в чужбина (в същата група предприятия). В анкетата предприятието трябва да отбележи полетата: а) „Информационни и комуникационни услуги“ -> „Към други предприятия“ и б) „Научноизследователска и развойна дейност“ -> „Към предприятия от Вашата група“

3.3. Къде (извън България) Вашето предприятие е преместило бизнес функции от началото на 2021 г. до края на 2023 година?

Дейности по бизнес функции	ЕС-27	Обединено кралство	Други европейски страни	Китай	Индия	САЩ и Канада	Централна и Южна Америка (включително Мексико)	Океания и други азиатски страни	Африка
Производство на стоки и материали									
Транспорт, логистика и складиране									
Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване									
Информационни и комуникационни услуги									
Административни и управленчески дейности									
Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности									
Научноизследователска и развойна дейност									
Други услуги									

Посочените географски области включват:

- ЕС-27: Австрия, Белгия, Хърватия, Кипър, Чехия, Дания, Естония, Финландия, Франция, Германия, Гърция, Унгария, Ирландия, Италия, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Холандия, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Словения, Испания и Швеция.
- Други европейски страни: Всички останали европейски страни, включително Турция и Русия, с изключение на Обединено кралство.
- Други азиатски страни (Япония, Корея, Виетнам и др.) и Океания (включително Австралия и Нова Зеландия).

3.4. Моля, дайте възможно най-точната оценка за броя на преместените или създадените работни места във Вашето предприятие в резултат на международния сорсинг от началото на 2021 г. до края на 2023 година.

Пример 1: Предприятието премества 4 свои счетоводни позиции към друго предприятие извън България. На свой ред, 4-те счетоводни длъжности, които са съществували в предприятието, са станали излишни и счетоводителите, работещи на тези длъжности, са били освободени или преместени на друга длъжност в предприятието. Това трябва да се отбележи като преместени 4 работни места на „Административни и управленчески дейности“.

Пример 2: Поради вътрешна реорганизация, 2 инженерни и 3 технически длъжности са преместени в чужбина. В същото време са създадени нови позиции - 2 маркетингови специалисти и 1 висококвалифициран маркетинг специалист, в резултат на фокуса върху основната дейност като мотивиращ фактор за международния сорсинг. Това трябва да се отчете, както следва: а) 5 преместени работни места „Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности“, от които 2 висококвалифицирани и б) 3 създадени работни места „Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване“, от които 1 висококвалифициран.

Дейности по бизнес функции	Брой работни места, преместени в чужбина	в т.ч. високо квалифицирани	Брой създадени работни места	в т.ч. високо квалифицирани
Производство на стоки и материали				
Транспорт, логистика и складиране				
Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване				
Информационни и комуникационни услуги				
Административни и управленчески дейности				
Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности				
Научноизследователска и развойна дейност				
Други услуги				

В повечето случаи, ако предприятието отбележи, че е участвало в международен сорсинг, то ще има „работни места, преместени в чужбина“ (и понякога „създадени работни места“).

3.5. Вашето предприятие преместило ли е свои бизнес функции в друго предприятие в България (сорсинг в страната) от началото на 2021 г. до края на 2023 година?

Моля, отбележете поне по един отговор на всеки ред.

Дейности по бизнес функции	Да, към предприятия от Вашата група предприятия	Да, към други предприятия	Не
Производство на стоки и материали			
Транспорт, логистика и складиране			
Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване			
Информационни и комуникационни услуги			
Административни и управленчески дейности			
Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности			
Научноизследователска и развойна дейност			
Други услуги			

3.6. Вашето предприятие преместило ли е бизнес функции обратно от чужбина в България през периода от началото на 2021 г. до края на 2023 година?

Това включва пълно или частично преместване на дейности, извършвани от предприятие в друга държава, обратно към Вашето предприятие.

Да	☐
Не	☐

Моля, преминете към въпрос 3.7.

Моля, преминете към следващия модул.

3.7. От кои региони Вашето предприятие е извършило преместване на бизнес функции обратно от чужбина в България през периода от началото на 2021 г. до края на 2023 година?

Регион	ДА	НЕ
ЕС-27		
Държави извън ЕС		
ЕАСТ (Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария)		
Обединено кралство		
Русия		
Европейски държави, различни от ЕС, ЕАСТ, Обединеното кралство и Русия		
Китай		
Индия		
САЩ и Канада		
Централна и Южна Америка (включително Мексико)		
Океания и други азиатски страни		
Африка		

3.8. Кои бизнес функции Вашето предприятие е преместило обратно от чужбина в България през периода от началото на 2021 г. до края на 2023 година?

Дейности по бизнес функции	ДА	НЕ
Производство на стоки и материали		
Транспорт, логистика и складиране		
Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване		
Информационни и комуникационни услуги		
Административни и управленчески дейности		
Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности		
Научноизследователска и развойна дейност		
Други услуги		

4. МОТИВИРАЩИ ФАКТОРИ И ОГРАНИЧЕНИЯ ЗА МЕЖДУНАРОДЕН СОРСИНГ

4.1. Моля, определете степента на влияние на следните мотивиращи фактори върху Вашето решение да извършите международен сорсинг през периода от началото на 2021 г. до края на 2023 година:

Моля, отбележете по един отговор на всеки ред.

Мотивиращи фактори	Много важно	Важно	Не е важно	Не е приложимо/ Не знам
Намаление на разходите за труд				
Намаление на разходите, различни от разходите за труд				
Достъп до нови пазари				
Недостиг на квалифициран персонал в България				
Достъп до специализирани познания и технологии				
Подобрено качество или внедряване на нови продукти				
Фокусиране върху основната дейност				
Намаление на времето за доставка				
Стратегически решения, взети от ултимативния собственик на групата предприятия				
Благоприятни законови регулации в чужбина за предприятието, в т.ч. и в областта на екологичното законодателство, благоприятен данъчен режим				
Фактори, свързани с COVID-19*				
Санкции срещу Русия				
Фактори, свързани с политиката за околната среда, напр. наличие на екологични държавни субсидии извън България				

*Някои примери за фактори, свързани с COVID-19: а) поради наложени от правителството ограничителни мерки и последвалите трудности за изпълнение на всички бизнес функции в предприятието, същото решава да премести някои бизнес функции в чужбина; б) поради висок риск от заразяване с COVID-19 в определен отдел/дейност, в който има постоянен контакт с хора (напр. продажби), предприятието решава да премести съответната дейност в чужбина (за намаляване на риска от заразяване).

4.2. Моля, определете степента на влияние на следните ограничаващи фактори при вземането на решение за извършване на международен сорсинг през периода от началото на 2021 г. до края на 2023 година:

Моля, отбележете по един отговор на всеки ред.

Ограничаващи фактори	Много важно	Важно	Не е важно	Не е приложимо/ Не знам
Законови и административни бариери				
Данъчно облагане				
Митнически и търговски пречки				
Достъп до финансиране или други финансови ограничения				
Езикови или културни бариери				
Необходимост от географска близост до съществуващи клиенти в България				
Трудности при намирането на подходящи доставчици в чужбина				
Несигурност в качеството на продуктите или услугите, като резултат от международния сорсинг				
Недостиг на квалифициран персонал в чужбина				
Интереси на персонала (вкл. профсъюзи)				
Общи притеснения при извършване на международния сорсинг, превишаващи очакваните ползи				
Затруднения и проблеми, свързани с COVID-19*				
Санкции срещу Русия				
Фактори, свързани с политиката за околната среда				

*Някои примери за затруднения и проблеми, свързани с COVID-19: а) поради наложени от правителството ограничения за пътуване, ще бъде много трудно стоки от чужбина да се транспортират до вътрешния пазар; б) поради риск от заразяване с COVID-19, предприятието ще намали физическите контакти с други предприятия, което означава, че ще бъде трудно да се координира работата, ако част от нея бъде преместена навън.

5. ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ПОСЛЕДНИТЕ СЪБИТИЯ ВЪРХУ ИКОНОМИЧЕСКАТА ГЛОБАЛИЗАЦИЯ

5.1. Колко важни бяха следните ограничения за организацията на Вашите глобални доставки и вериги стойности от началото на 2021 г. до края на 2023 година?

Моля, отбележете по един отговор на всеки ред.

Ограничаващи фактори	Много важно	Важно	Не е важно	Не е приложимо
НЕДОСТИГ И РАЗХОДИ				
Недостиг на доставки в съществуващите вериги за доставки на суровини и материали, междинни и крайни стоки и услуги				
Увеличаване на разходите за суровини и материали, свързани със снабдяването с енергийни продукти				
Проблеми с транспортния капацитет, удължено време за транспорт или увеличени транспортни разходи от/до вече съществуващи пазари				
Увеличение на разходите за суровини и материали, междинни и крайни стоки в съществуващите вериги за доставки, различни от тези свързани със снабдяването с енергийни продукти и транспортни разходи				
ОГРАНИЧЕНИЯ НА ПОЛИТИКАТА				
Ефектът от санкциите върху Русия				
Ограничения, свързани с COVID-19				
Ограничения, свързани с екологичните политики				

5.2. До каква степен сте променили или реорганизирали участието си в глобалните доставки и вериги стойности от началото на 2021 г. до края на 2023 г., за да преодолеете възникналите ограничения?

Моля, отбележете по един отговор на всеки ред.

Стратегически решения	Висока	Средна	Без промяна	Не е приложимо
РЕОРГАНИЗАЦИЯ НА ГЛОБАЛНИ ВЕРИГИ СТОЙНОСТИ				
Намерихме нови доставчици или купувачи в ЕС				
Намерихме нови доставчици или купувачи извън ЕС				
Фокусирахме се върху най-надеждните доставчици, като намалихме общия брой доставчици или намалихме поръчките от други доставчици				
Увеличихме броя на доставчиците от страни, в които вече имаме доставчици				
МЕЖДУНАРОДЕН СОРСИНГ				
Върнахме бизнес функции, които преди това бяха възложени на изпълнители в чужбина, обратно на нашия вътрешен пазар, но в друго предприятие				
Върнахме бизнес функции, които преди това бяха възложени на изпълнители в чужбина, обратно в собственото ни предприятие (интернализация)				
ПРОМЕНИ В БИЗНЕС ПРОЦЕСИТЕ				
Увеличихме дигитализацията на процесите във веригата стойност (напр. прилагане на електронна търговия или подобни дигитални решения, надграждане на логистичния софтуер или софтуера за анализ на веригите за доставки/стойност)				
Увеличихме материалните запаси (напр. по-малко използване на Just-In-Time (точно навреме) решения)				

5.3. Моля, посочете до каква степен изброените търговски ограничения са оказали влияние на Вашето предприятие през периода от началото на 2021 г. до края на 2023 година:

Моля, отбележете по един отговор на всеки ред.

Фактори	Високо	Умерено	Без влияние	Не е приложимо
Трудности при придобиването на суровини/междинни продукти от доставчици в <u>страната</u>				
Трудности при придобиването на суровини/междинни продукти от доставчици в <u>чужбина</u>				
Труден достъп до услуги от доставчици в <u>страната</u>				
Труден достъп до услуги от доставчици в <u>чужбина</u>				
Трудност при транспортирането на Вашите стоки, произведени в друга страна, обратно до Вашето предприятие или при транспортиране на Вашите стоки до крайните клиенти				
Трудности при приемането на експерти или други професионалисти от чужбина				
Трудности при изпращане на експерти или други служители в чужбина				
Анулиране или спад на броя направени поръчки от <u>местни клиенти</u> , поради COVID-19				
Анулиране или спад на броя направени поръчки от <u>клиенти извън България</u> , поради COVID-19				
Промяна в каналите за продажба, напр. повишена електронна търговия или повишена зависимост от електронната търговия				

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(телефон)